

VISUL UNEI NOPTI DE VARA

în românește de DAN GRIGORESCU

ACTUL I

THESEU,
EGEU,
LYSANDER
DEMETRIUS
PHILOSTRAT,
GUTUIE,
BLÎNDU,
FUNDULEA,
FLAUT,
BOTIȘOR,
SUBȚIRELU,
HIPOUTA,
HERMIA,
HELENA,
OBERON,
TITANIA,
PUCK,
FIR-DE-PAIANJEN
MAZÂRICHE
FLUTURAȘ
PERSONAJELE

ducele Atenei tatăl Hermiei

^îndrăgostiți de Hermia

maestru de ceremonii la curtea lui Theseu

dulgher

tîmplar

țesător

cîrpaci de foafe

căldărar

croitor

regina amazoanelor, logodnica lui Theseu

fiica lui Egeu, îndrăgostită de Lysander

îndrăgostită de Demetrius

regele zînetor

regina zîneior

-zis și Robin-băiat-bun

fzîne

BOB-DE-MUȘTAR

Alte zîne și spiriduși din alaiul lui Oberon și al Titaniei. Suita lui

Theseu și a Hipolitei.

Acțiunea se petrece la Atena și într-o pădure din apropierea orașului.

SCENA 1

Atena. O încăpere în palatul lui Thesm. Intră Theseu, Hipolita, Philostrate și suita.

THESEU

Cu pas grăbit, frumoasă Hipolita Se-apropie al nunții noastre ceas. Vor trece patru zile fericite
Ce vor aduce iar o lună nouă. Dar luna veche scade-afî de-ncet Și împlinirea dorului mi-
amîină. Precum o mumă vitregă sleiește Averean-treag-a fiului nevîrstnic !

HIPOLITA

Dar zilele se vor topi în noapte, Și cele patru nopți vor face timpul / Să lunece asemeni unui
vis. L

Și luna, arc de-argint, se va-ncorda Să lumineze noaptea nunții noastre. J

THESEU

Mergi, Philostrate, și-ndeamnă la petreceri întreaga tinerime din Atena. Trezește duhul viu al
veseliei

Și dă tristețea-n seama-ngropăciunii : Nu-i oaspe potrivit serbării noastre.

(Iese Philosirat.)

Te-am cucerit cu spada, Hipolita ¹, Și dragostea ți-am cîștigat-o-n lupte, Dar vreau să-mi fii mireasă-n bucurie, în faldnice și vesele serbări. (Intră Egeu, Hermia, Lysander și Demetrius.)

EGEU Fii fericit, slăvite crai, Theseu !

THESEU >

Preabunule Egeu, îți mulțumesc ! Ce vesti aduci ?

EGEU

Cu sufletul mîhnit," De Hermia venit-am să mă plîng. Demetrius, apropie-te ! Doamne, Pe-acesta l-am ales să-i fie soț. Lysander, te apropie ! Acesta, Stăpîne bun, mi-a fermecat copila. Căci tu. Lysander, stihuri dulci i-ai scris Și i-ai trimis zăloage de iubire, Și la fereastra ei, în nopți cu lună, l-ai îngînat, cu glasu-ți mincinos, Cîntări ale iubirii mincinoase. Și cu inelele din părul tău, Cu giuvaeruri, flori și cu zorzoane, Tot soiul de nimicuri și cofeturi (Soliile dușmanului puternic Al tinereții), cu acestea toate

¹ Aluzie la victoria lui Theseu asupra amazoanelor. Regina lor, Hipolita, a fost luată în captivitate de învingător.

Tu i-ai furat și inima și visul,

Schimbînd în oarbă îndărătnicie

Supunerea ce-mi datora. Slăvite,

De n-o să-l vrea aici, în fața voastră,

Pe cel ce l-am ales să-i fie mire,

Voi cere, după legile Atenei

Ce-mi dau asupra ei depline drepturi,

Sau s-o cunun cu tînărul acesta,

Sau morții să o dau, cum spune legea *.

THESEU

Tu, Hermia, ce spui ? Să-cugeti bine î Să-l socotești pe tatăl tău un zeu : Căci frumusețea el ți-a

zămislit-o. ^f Tu ești asemeni unui chip de ceară *iPe* care el l-a plămădit și poate , (Să îl păstreze-ntreg, ori să îl strice. ^j Demetrius e-un tînăr plin de haruri.

HERMIA Lysander e la fel.

THESEU

Nu mă-ndoiesc.

Avînd de partea sa pe tatăl tău, Mai plin de haruri este celălalt,

HERMIA Cu ochii mei aș vrea.să vadă tata.

THESEU Mai bine-ar fi ca ochii tăi să vadă'!

LCu

mintea lui.

^j Una din legile lui Solon dădea părinților dreptul de viață și de moarte asupra copiilor.

HERMIA

Iertare cer, stăpîne, Dar nu știu ce putere mă îndeamnă Să fiu cutezătoare și să-nfrîng Sfiala ce **m-ar** fi oprit a-mi spune **întregul** gînd aici, în fața voastră ; Plecată, însă, rogu-vă, mărite, Dezvăluie-mi răul ce m-așteaptă De nu-l iau pe Demetrius de soț.

THESEU

Vei fișau dată morții, sau gonită Pe veci dintre făpturile-omenești, Deci, Hermia, întreabă-ți

tinerețea, Dorințele șLsîngele năvalnic : Vei fi în stare, mfruntmdu-ți **tatăl**, Să-mbraci

veșmîntul aspru-al schivniciei, Inchisă-ntr-o chilie-ntunecată Să-nalți în cinstea lunii reci și

sterpe Tînguitoare cîntece de slavă ? De trei ori fericite **sînt** acelea Ce, stăpînind al sîngelui

îndemn, Urmează-aiaul sfîntelor fecioare. Dar pe pămînt e mult mai fericit Un trandafir ce-și

dăruie mireasma. Decît cel ce-n sihastră bucurie Trăiește, crește, și-apoi se usucă, Vegheat de

feciorelnicii săi spini,

HERMIA

Ca el vreau să trăiesc și să mă sting, Decît să-mi fie trupul prihănit Purtînd povara unui jug nevrednic : Nu ! Inima nu-l vrea stăpîn pe-acesta.

10

THESEU

îți dăm răgaz să te gîndești mai bine": Cînd luna nouă va pecetlui Nuntirea mea cu draga-mi

Hipolita, Tu, fiică răzvrătită, vei muri Sau vei primi să te măriți cu-acela Pe care tatăl tău ți l-a ales, Sau ascultare vei jura Diane, Unindu-te pe veci cu schivnicia.

DEMETRIUS

O, Hermia, supune-te ! Lysander, Părelnice sînt drepturile tale, Iar ale mele-s legiuite-n totul,
LYSANDER

Pe tine te-ndrăgește tatăl ei, însoară-te cu el și lasă-mi mie Pe Hermia, că ea mă îndrăgește.
EGEU

Îți rîzi de noi ! Da, eu i-am dat iubirea; Și tot ce am iubirea-i dă în dar. Cum fata e a mea, i-o
dăruiesc,

LYSANDER

^Măria-ta, de neam sînt ca și el,
Nu-s mai sărac, mai caldă mi-e iubirea."

‡ Și nici în însușiri nu-s mai prejos,

' (Ba, poate-l și întrec). Un lucru, însă, E mai de preț decît aceste vorbe :

"Eu, numai eu i-s drag acestei fete. ^ De ce, dar, dreptul meu să nu mi-l apăr ? Demetrius,
i-o spun acum în față, Pe mîndra fiică-a lui Nedar, Helena, Cu vorbe-amăgitoare-a fermecat-o.
li

Sărmana, ea-l adoră ca pe-un idol Pe omu-acesta crud și nestatornic,

THESEU

Mărturisesc, am auzit acestea

Și vrut-am pe Demetrius să-l chem.

împovărat de treburile mele,

Uitat-am gîndu-acesta. Hai, Egeu !

Demetrius, să vii și tu cu noi.

Vreau să vă dau o tainică poruncă.

Tu, Hermia, cu tine însăți luptă

Și te supune vrerii părintești ;

Altminteri, legea aspră din Atena

(Pe care n-avem dreptul s-o-mblînzlm)

Sau morții te va da, sau schivniciei.

Să mergem, Hipolita, draga mea.

Urmați-ne, Demetrius, Egeu ;

Ne sînteți amîndoi de trebuință

La sărbătoarea noastră ; vă voi spune

O taină care, știu eu, vă privește.

EGEU

Cu dragoste supusă vă urmărm. (*les Theseu, Hipolita, Egeu, Demetrius și sruita.*)

LYSANDER

De ce e draga mea atît de pală Și rozele-n obraji au vestejit ?

HERMIA

Au însetat de ploaia care-adastă Din ochii-mi întristați să se reverse.

LYSANDER

Din cîte știu, din cîte-am auzit Sau am citit vreodată în istorii,

Nicicînd nu-i dat iubirii-adevărate Să curgă lin și fără tulburare ; Sau se ivesc nepotriviri de
neam...'

HERMIA

Ce chin ! Cel mic legat de cel înalt !

LYSANDER

Sau vîrsta nu le e deopotrivă..;

HERMIA

Ce trist ! Bătrîni uniți cu tinerețea !

LYSANDER

Sau cei din jur în locul tău aleg..,'

HERMIA

Ce iad ! Cu odhii altuia s-alegi !

LYSANDER

Sau cînd iubirea-n toate-i potrivită, Războaie, molimi, moartea o-mpresoară Și o preschimbă-n zvon nedeslușit, Fugar precum o umbră, scurt ca visul, Asemeni unui fulger care-n beză Dezvăluie și cerul și pămîntul, Dar pîn' să strigi : „privește !”, s-a"și stins,¹ Și l-a-nghițit pe veci gîtlejul nopții : Tot ce lucește e sortit pieirii,

HERMIA

Dacă-i aceasta legiuirea soartei, Să aibă parte dragostea de chin, * Să îndurăm ursita împăcați.

Iubirea e-mpletită cu durerea,

Cum e și cu suspinul și cu visul, Cu lacrima, cu gîndul, cu dorința.

LYSANDER

Cuminte sfat ! Ascultă, deci, iubito : • Am o mătușă văduvă, bogată,: Ce niciodată n-a avut copii, De-aceea, mă iubește ca pe-un fiu. Ea stă la șapte leghe de oraș ; N

Acolo ne putem, căsători

La adăpost de legile Atenei.

Deci, de ți-s drag, cum spui, te furișează

Din casa părintească mîine noapte,

Și vino-n codru, unde te-am văzut

Odată, cînd veniseși cu Helena

S-aduceți slavă zorilor de mai.

Acolo te voi aștepta.

HERMIA

Lysander,

Pe arcul cel mai tare al lui Amor, Și pe sageata-i cea mai ascuțită, L. Și pe-al lui Venus porumbel preasfiat, Pe-al inimilor rodnic legărmnt, Pe rugul ce pe Dido mistuit-a | Cînd Eneas și-a părăsit iubita ', / Pe jurămîntul care mai ales

Bărbații l-au călcat atît de des, \ La ceasul hotărît îți jur că vin, V Fără să șovăi cîtuși de puțin.

¹ De fapt, în legendele mitologice eline, Theseu — pe vremea căruia se petrece acțiunea piesei — a trăit cu mult înaintea morții Didonei,

14

LYSANDER

Să-ți ții cuîntul... Iat-o pe Helena ! (*Intră Helena.*)

HERMIA Să fii de zei, frumoaso, ocrotită !

HELENA

O, lasă vorba-aceasta nerostită ! Demetrius pe tine te socoate, Frumoasă, mai frumoasă decît toate.

Sînt stele ochii-ți, glasul tău îmbie Mai dulce ca un trîl de ciocîrlie Pe care îl ascultă un cioban Cînd grînele se leagănă în lan, Și păducelubse îmbracă-n floare.

Vai, frumusețea nu-i molipsitoare !

Nici glasul dulce, nici privirea ta,

Nici pletele nu ți le pot lua.

Aș vrea să dau în dar întreg pămîntul

(Doar pe Demetrius al meu păstrîndu-l),.

Primind în schimb întreaga-ți: frumusețe.

Vreau de la tine ochii mei să-nvețe

Ce vrăji cu meșteșug țeș.ochii tăi

Robindu-i ale inimii bătai.

HERMIA

Mă-ncrunt și-i sînt din ce în ce mai dragă.

HELENA

Surîsul meu ar vrea să te-nțeleagă

HERMIA '4

I-arunc muștrări, iubirea mi-o dă el.¹

HELENA 'O; rugile-mi nu îl cînteac defel.

HERMIA

Eu îl urăsc, el tot îmi iese-n cale.

HELENA

Eu îl iubesc, el ură-mi dă, și jale,

HERMIA

Ce vină am că mintea și-o pierdu ?

HELENA

De vină-i frumusețea ta, nu tu ! Această vină-asupra mea să cadă !

HERMIA

Fii liniștită, n-o să mă mai vadă : Pleca-voi cu Lysander din cetate...' Ce șiruri lungi de ceasuri fermecate Mi-a dat Atena dintru început ! Când însă pe Lysander l-am văzut, Din clipa-aceea, al iubirii crai Mi-a preschimbat în iad întregul rai.

LYSANDER

Părtașă fii, Helena, tainei noastre : Când mâine, din țăriile albastre Zeița cea cu plete aurii Mărgăritare-n ierbi va risipi Și se va oglindi senină,-n unde, La ceasul ce pe-ndrăgostiți i-ascunde, Pleea-vom din Atena pe furiș.

HERMIA

Vom căuta-n pădure ascunziș, Acolo, unde-n brazdele de flori, Noi două stăm de taine-adesori. Eu și Lysander, într-al nopții ceas, Atenei îi vom spune bun rămas, Găsi-vom, poate, și prieteni noi... Adio ! Și te roagă pentru noi ! Pe dragul tău să-l vezi curînd că vine Adus de soarta bună către tine. Lysander, nu-ți uita cuvîntul dat! Așadar, pînă mâine pe-nserat Lăsa-vom setea aprigă-a privirii Rîvnind după izvoarele. iubirii.

LYSANDER

Da, Hermia !

(*Hermia iese.*) Helena, cît aș vrea,

Cel ce ți-e drag iubirea lui să-ți dea ! (*Iese.*)

HELENA

Sînt unii fericiți cum alții nu-s... Ea nu e-n frumusețe mai presus ! Doar singur el, Demetrius, nu vrea Să deslușească frumusețea mea. A Hermiei privire l-a orbit, Așa cum el privirea mi-a robit. Iubirea schimbă-n limpezi frumuseți Tot .ee-i mărunț și fără nici un preț. Ea vede nu cu ochii, ci cu dorul ; De-aceea Cupidon luîndu-și zborul, Precum un orb, așa-i înfățișat... Copil nechibzuit, întraripat.

Aripa-i semn că graba îi dă ghes, De-aceea se înșeală-atît de des. Pentru ștregari, o joacă e minciuna, El legămîntu-și calcă-ntotdeauna. Demetrius, pe vremuri, înainte, O grindină vărsa, de jurămintele. Acum, privirea lui, ca o văpaie, Aceste grindini le-a schimbat în ploaie. Merg să-l vestesc de fuga dragei lui, O va urma-n adîneul codrului. De-o vrea să-mi mulțumească pentru veste, ' Ce scump o să plătească toate-aceste ! Dar știu c-aleanul meu s-o domoli, Văzîndu-l și-ntorîndu-mă aci. , (*Iese.*)

SCENA 2

Atena. Casa meșterului Gutuie. Intră Gutuie, Blînău, Fundulea, Flaut, Botișor și Subțirelu ¹

GUTUIE , -S-a adunat toată trupa ? FUNDULEA

Mai bine-ai striga după listă, unul cîte unul.¹ GUTUIE

Uite, aici sînt trecuți toți actorii din Atena pe care i-am crezut vrednici să joace la nunta ducelui și-a ducesei.

¹ în desfășurarea acțiunii antice, Shakespeare introduce aceste personaje, umili meșteșugari ai vremii sale. Pentru a accentua caracterul contemporan al acțiunii susținute de ele, marele dramaturg le dă nume englezești. Am tradus numele proprii (așa cum, dealtfel, au făcut-o tălmăcitorii în rusă și germană), întrucît ele echivalează clar cu cîte o poreclă. Shakespeare a relevat umorul scenelor cu meșteșugari și prin acest procedeu onomastic (n.t).

18

FUNDULEA

■"

Înainte de toate, bunule Peter Gutuie, spune-ne cuprinsul piesei, pe urmă citește numele actorilor și apoi să luăm o hotărîre.

GUTUIE

Ei bine,- piesa se cheamă *Prea trista comedie și tragica moarte a lui Pyram și-a Thisbeii* '.

FUNDULEA

Pe cîntecul meu, e o piesă grozavă și foarte veselă. Acum, Gutuie dragă, strigă-i pe actori după listă. Meșterilor, stați la locurile voastre.

GUTUIE Răspundeți cînd vă strig ! Nick Fundulea, țesătorul.

FUNDULEA

Aici ! Spune-mi ce rol mi-ai pregătit, și mergi mai departe.

GUTUIE Tu, Nick Fundulea, o să-l joci pe Pyram.

FUNDULEA Cine-i, Pyram ăsta ? Un tiran sau un amoret ?

GUTUIE Un amoret care se omoară într-un chip foarte vitejesc.

' '

FUNDULEA

Pentru asta o să fie nevoie de câteva lacrimi. Dacă îmi dați mie rolul, publicul va trebui să-și păzească bine ochii. O să stârnesc adevărate furtuni, o să mă tîngui tocmai

¹ Ironie la adresa titlurilor pompoase ale unor tragedii la modă în vremea lui Shakespeare.

19

cum trebuie. Da'plăcerea mea a mai mare sînt tot rolurile de tirani. Pot să-l joc grozav pe Ircule ; sau să mă vedeți în rolul lui Rupe-Pisică \ se cutremură pămîntul, nu altceva.

Stîncile-nfuriate,

Ploile-nspumate

Rupe-vor lăcate,

Porți de închisoare %

Fibus să se-ntarte

Strălucind departe,

Veșnic o să poarte

Soarta schimbătoare.

Ce minunate erau astea ! Ei, acum strigă-i pe ceilalți.?? Astea sînt lucruri făcute pentru Ircule, pentru un tiran,¹ Un amoret e mai plîngăreț.

GUTUIE Francis Flaut, cîrpaci de foaie \

FLAUT Aici-s, Gutuie !

GUTUIE Tu o să te îndeletnicești cu rolul lui Tliisbe;

(

FLAUT

Cine-i Thisbe ăsta ? Un cavaler rătăcitor ?

GUTUIE E doamna pe care trebuie să iubească Pyram.

FLAUT

Nu. zău, te rog nu mă pune să joc un rol de femeie; Uite. îmi dau tuleiele.

Personaj al unei comedii medievale, *Fata fuftoasă*.

20

GUTUIE

Nu-i nimic ! O să ai mască și o să-ți poți subția glasul cît vei pofți *.

FUNDULEA

Dacă-i vorba de mască, lasă-mă pe mine să joc pe Thipsea. îmi potrivesc o voce nemaipomenit de subțire : „Thipse ! Thipse !”, „Ah, Pyram, iubitul meu ! Iubita ta, Thipse, draga ta iubită !”.

GUTUIE Nu, nu ! Tu o să-l joci pe Pyram și Flaut pe Thisbea.

FUNDULEA Bine ; mai departe ! -

GUTUIE Robin Subțirelu, croitorul !

'

SUBȚIRELU

Aici, Peter Gutuie !

GUTUIE

Tu o să joci rolul mamei lui Thisbe. Tom Botișor, căi-;

dărarul !

.■*

BOTIȘOR

Aici-s, Gutuie !

GUTUIE

Tu, pe al tatălui lui Pyram. Eu, pe al tatălui Thisbeii. Blîndu, tîmplarul ! Tu o să fii leul. Și cred că fiecare a primit rolul potrivit.

¹ în vremea lui Shakespeare bărbații încă jucau în rolurile feminine.

BLÎNDU

N-ai pe undeva scris rolul ăsta al meu? Dă-mi-l, te rog ! Eu nu prea am ținere de minte,

GUTUIE N-o să ai nimic de făcut, decît să răcnești ca leul.

FUNDULEA

Lasă-mă pe mine să-l joc pe leu ! O să răcnesc, de-o să fie mai mare dragul să mă ascuți. O să rag așa de bine, că parcă-l aud pe duce : „Bis, leul ! Bis, leul ! Răcnește înc-o dată !”.

I GUTUIE

Dacă o să răcnești prea tare, o să le sperii pe ducesa și pe doamne, o să le faci să țipe de groază. Și pentru asta, ne putem trezi spînzurați.

TOȚI

Crezi că pentru asta-i poate spînzura pe fiii 'mamelor noastre ?

FUNDULEA

De asta puteți fi siguri. Dacă le veți speria cumva pe doamne, ele nu vor sta pe gînduri și ne vor trimite la spînzurătoare. Dar vă făgăduiesc să-mi îngroș vocea, să scot un răget mai dulce decît un gungurit de porumbel. Pot să rag așa, încît să credeți că auziți o privighetoare.

GUTUIE

Nu poți juca alt rol decît pe-al lui Pyram. Pentru că Pyram e un om cu obraz frumos, un om bine făcut, așa cum ți-ar place să vezi într-o zi de vară un qavaler frumos, încîntător. Vezi, deci, că-i bine să-l joci pe Pyram.

22

FUNDULEA

Bine, o să-l joc. Ce barbă e mai potrivită pentru rolul ăsta ?

;

GUTUIE Poți să-ți pui orice fel de barbă.

FUNDULEA

O să-mi iau o barbă galbenă ca paiul, sau una pork>-caliu-aprinsă, sau d-aia franțuzească, galbenă, galbenă de tot.

GUTUIE

Barbă franțuzească ? Unele tidve de franțuji sînt spîne ca-n palmă. Vrei să joci fără barbă ? Acum, iubiți meșteri, am terminat. Astea sînt rolurile voastre. Vă rog, vă implor, vă poruncesc să le învățați ca pe apă pînă mîne seară. O să ne întîlnim în pădurea de lîngă palat, la o leghe de oraș, cînd o să răsară luna. O să facem o repetiție. Dacă repetăm în oraș, ne pomenim cu o grămadă de gură-cască pe capul nostru și tbată lumea o să ne afle planul. Intre timp, vă fac eu o listă de lucrurile de care mai are tra-buință piesa noastră. Vă rog să veniți la timpul hotărît.

FUNDULEA

Nici o grijă. O să venim la vreme, să putem repeta în voie. Dați-vă silința să fiți fără cusur. Adio !

GUTUIE La stejarul ducelui. Acolo să ne întîlnim,

FUNDULEA

Destul ! Venim, orice s-ar întîmpla *.

(Ies.)

¹ în original „oricum or fi coardele arcurilor, rupte sau întregi”, Străjile Londrei aveau uneori obiceiul să se scuze cînd nu veneau la o întîlnire, sub motiv că „li s-a rupt coarda la arc”.

2?

ACTUL n

O pădure în apropiere de Atena. Puck și o zîă intră din două părți diferite.

PUCK Hei, duh sprintar ! Pe unde rătăcești ?

ZÎNA

Peste dealuri și văi,

Prin tufișuri și spini,

Prin puhoai, văpăi,

Prin livezi și grădini,

Tot văzduhul îl măsoară,

Globul lunii-ntrec în zbor ;

Doamnei zînelor, în cale

I-aștern rouă-n iarba moale
Nalbele-o slujesc ades ;
În veșmîntul lor se ȣes
Roșii pietre, nestemate,
Sucurile-nmiresmate. Anin aici de fiecare floare Cercei de rouă, mici mărgăritare. Duh
bădăran, te las, îmi văd de drum : Regina, spiridușii vin acum.

PUCK

La noapte craiul nostru va sosi
Și o serbare o să dea aci.
Să fii cu ochii-n patru, nu cumva
Regina să răsară-n cafea sa.
E foc și pară craiul, mînios
Că în alaiul ei e-un prunc frumos,
Din India răpit, de la un rege.
Lui Oberon i-e ciudă, se-nȣelege...
Pe lume un copil mai mîndru nu-i
Și vrea morȣiș să-l ia-n alaiul lui,
Cu el să plece-n codru-ntunecat.
Dar ea din ochi îl pierde pe băiat,
Cu flori îl încunună, și—I răsfată.
Uînd se-ntîlnesc, de-aceea, faȣă-n faȣă,
Prin pajiști, prin dumbrăvi, lîngă izvoare,
Sub stelele în veci scînteietoare,
Cu-atîta dușmănie se sfădesc,
Că elfii-n cupa ghindei se pîtesc

ZÎNA

De nu mă-nșeală chipul, glasul tău,
Ești spiridușul năzdrăvan și rău,
Numit de lume „Robin-Bun-Băiat” ;
Tu le-ngrozești pe fetele din sat,
Și laptelui smîntîna toată-o iei ;
Lași numai zer acriu în putinei —
Degeaba se muncește biata babă,
Că nu s-alege untul, nici o boabă !
Oprești din fiert și mustu-n zăcători,
În noapte-i rătăcești pe călători,
Și rîzi apoi de ei ; dar cei ce-ȣi spun
„Năstrușnic spiriduș” sau „Puck-cel-Bun”,
Au parte de-ajutorul tău pe veci,
Și cu noroc prin viaȣă îi petreci.

Așa e ?

PUCK

Ai ghicit. Eu sînt un duh Ce zbor întreaga noapte prin văzduh ", Pe Oberon îl fac să rîdă-ades, Cînd ca o mînză sprintenă nechez, Momind pe năvăvașul armăsar. M-ascund la vreo cumătră în pahar, Sub chip de măr răscopt ; și, cînd la gură Ea' dă să ducă-ntîia sorbitură, O-mproșc pe sînul veșted. Altă dată, Cînd deapănă-o poveste-nfricoșată, Mătușa crede că-s un scăunel. Și cată să se-așeze-ncet pe el % Eu fug, ea pe podea se prăvălește, Ȣurloaiele își saltă și tușește. Ceilalȣi, înveseliȣi de-așa năpaste Icnesc de rîs, ȣinîndu-se de coaste, Și jură că riicicînd n-au petrecut Un ceas atît de vesel și plăcut... par, fugi ! Privește, Oberon se-arată !

'

ZÎNA

O, de-ar pleca ! Stăpîna-îni vine, iată ! (Oberon intră, dintr-o parte, urmat de alaiul său ; din partea cealaltă, Titania și alaiul ei.)

OBERON

Titanie trufașă, nu mă bucur Că te-ntîlnesc sub scînteierea lunii.

TITANIA

Da, iată-l deci pe Oberon, gelosul ! Să mergem, zîne dragi ! Nu-i mai cunosc Tovărășia lui, nici așternutul.

OBERON Nesocotito, stai ! Nu-ți sînt eu soț ?

TITANIA

Așa cum s-ar cădea să-ți fiu eu soață. Dar știu cum, furișîndu-te din țară, Furat-ai chipul lui Corin, păstorul ; Stătea întreaga zi cîntînd din fluier Sau îngîinînd Philidei drăgăstoase Dulci stihuri de iubire. Pentru ce Te-ntorci din munții Indiei, silhui ? Doar pentru amazoana-nfumurată, Comedianta-n straie de războinic, Ibovnica-ți mățăhăloasă, care Curînd se însoțește cu Theseu. Vii nunta să le-o binecuvîntezi ?

OBERON

Cum n-ai rușine-astfel să ponegrești

Prietenia mea cu Hipolita,

Știînd că-ți știu iubirea cu Theseu ?

Nu tu l-ai smuls în noaptea înstelată

Din brațele-nșelatei Perigina ?

Nu l-ai silit s-o mintă pe Egleea,

Pe Ariadna și pe Antilopa ?

- TITANIA

Bolnave născociri de om gelos ! De cîte ori, din miezul verii-ncoace, Ne-am întîlnit pe dealuri, în vîlcele, în codru,-n cîmp, lîngă izvor, prin trestii, Sau pe-ale mării țarmuri nisipoase, Cînd vîntul fluiera și noi dansam, Avan te-ai repezit țîpînd la noi.

Și jocul ni l-aî tulburat. Iar vîntuî S-a mîniat că ne cînta-n zadar ; Sorbind din valuri pîcle otrăvite, Le-a risipit pe cîmp. Firave gîrle, Umflîndu-se trufașe, au spart matca. Zadarnic boii au trudit sub jug Și oamenii au asudat din greu : Că spicul nici n-a dattuleie-n bai'bă Și a murit. Dumbrăvile-s pustii» Cîmpia înecată, numai corbii Se-ngrașă; hulpav ciugulînd din leșuri. Șotroanele-s de mîl acoperite, Potecile ce șerpuiau prin ierburi Sînt neumblate, nu se mai cunosc. Colindele și basmele-s uitate Și cîntecul de slavă sau de joc. Iar luna, doamna valurilor mării, De furie pălînd, văzduhu-l udă Și răspîndește aburi reci și umezi Ce-aduc dureri încrîncenate-n oase. Întregul crug al vremii se răstoarnă î. Căruntul ger se lasă peste roze, Cununa de omăt și sloi a iernii E-mpodobită azi cu flori și muguri, Și anotimpurile vin de-a valma, Că nimeni nu le mai cunoaște rostul. Năvala-aceasta de nenorociri A izvorît din certurile noastre. Părinții lor noi sîntem, amîndoL

OBERON

Numai de tine-atîrnă sa le-oprești, Titania de ce să-l mai înfrunte Pe Oberon al ei ? Eu nu îți cer

Decît un băiețaș pierdut, pe care .Vreau scutier să-l fac.

TITANIA

Te -liniștește !

întreaga țară-a zînelor nu poate Să cumpere copilul de la mine. Căci maică-sa era din tagma mea,' Și-adeșea,-n Indii,-n noaptea-nmiresmată, Stătea în preajma mea sporovăind, Sau, în nisipul lui Neptun culcate, Rîdeam de pînza navelor, rotundă Sub dezmiardarea vîntului șăgalnic Precum un pîntec rodnic de femeie;' Apoi, asemeni lor, se legăna (Era pe-atuncea grea cu-acest copil), Părînd că pe nisipul cald plutește'; Pleca rîzînd și iar venea spre mine, Ca nava încărcată ca scumpeturi. Era sărmana, însă,, muritoare : Se stinse-n ceasul cînd născu băiatul. De dragul ei acum îi cresc copilul, De dragul ei nu mă despart de el.

v OBERON Cît ai de gînd să stai aci,-n pădure ?

TITANIA

Plec, poate,, după nunta lui Theseu. De vrei în jocul nostru să te prinzi, Sau să privești cum dănuim sub lună, Poți să rămii. De nu, pe-aci ți-e drumul,

OBERON pe-mi dai copilul, te-nsoțesc oriunde.' /

TITANIA

Nici gând ! Să mergem, zânelor, de-acî ; Dacă rămînem, sfada va porni. (*Iese Titania cu suita ei.*)

OBERON

Drum bun ! Dar nu vei părăsi pădurea Nainte de-a-mi plăti ocara asta. Apropie-te, Puck ! Ți-aduci aminte, Stăteam cîndva pe-o stîncă, lîngă mare, Cînd răsună un cîntec de sirenă, Atît de dulce, că-nspumatul val S-a domolit ; și stele lunecat-au S-asculte viersul ei.

PUCK

Mi-aduc aminte.

OBERON

Și am văzut — tu n-ai putut vedea -Pe Amor înarmat plutind sub lună ; Ținti-n vestala mîndră,-nscăunată Pe-un tron din Soare-apune, slobozind Din tolba lui săgeata cea mai iute, De parcă ar fi vrut ca dintr-o dată Vreo zece mii de inimi să străpungă, Dar am văzut săgeata-nflăcărata Stingîndu-se în raza rece-a-lunii. Nevătămată a trecut fecioara, Netulburată-n gîndurile ei¹. Săgeata a căzut atunci pe-o floare

¹ Referire omagială la Elizabetha. în romanul *Kenilworth* al lui W. Scott, regina îi poruncește lui Walter Raleigh să recite aceste versuri shakespeareane.

Ce-n purpură-și schimbă pe loc albeața, Și fetele-i spun „dragoste" ¹ de-atunci. Să mi-o aduci; o știi, ți-am arătat-o. Cei căroră pe genele-adormite Le picuri sucii florii fermecate Se-ndrăgostesc de cea dintîi făptură Pe care-o văd cînd se trezesc din somn. Deci, adu-mi-o ; să vii atît de grabnic, încît Leviatanul, în răstimp, Să nu apuce-o leghe să înoate.

PUCK Ț

Pămîntu-l voi încinge cu un brîu în mai puțin de-un ceas.

(*Iese.*)

OBERON'

Voi aștepta

Titania s-adoarmă-ntr-un tîrziu ; Pleoapele cu floarea-i voi atinge. Ființa ce-o să-i iasă-ntîi în cale, (De-o fi leu, maimuțoi, urs, lup sau taur) O să-i aprindă flacăra iubirii. Și pînă-o s-o dezleg din vraja-adîncă (Aceasta e-n puterea altei ierbi) O voi sili copilul să mi-l dea. Dar cine vine-aici ? Sînt nevăzut². Deci pot s-ascult în voie ce-și vor spune. (*Intră Demetrius și Helena, urmărindu-l.*)

¹ în original, „love-in-idleness" = pansea (Viola tricolor). Dragoste = plantă erbacee cu flori purpurii (Sedum fabaria).

² Puck și Oberon vorbesc adesea în scenă, fără. să li se

men-

ționeze intrarea. Invizibili sau vizibili după voie, ei par a nu ține seama de regulile scenice.

DEMETRIUS

Nu te iube.sc. Deci nu-mi aține calea ! Unde-s Lysander, Herrnia cea mîndră ? îl voi ucide ! Dînsa m-a ucis... Mi-ai spus că-n taină au fugit aici ; Zadarnic însă răscolesc pădurea — Pe Hermia cea dragă n-o găsesc. Dă-mi pace ! Nu umbla în urma mea !

HELENA

Dar tu mă chemi neconținut spre tine, Tu, inimă de adamant ; nu fierul, Ci inima-mi statornică, de-oțel, Tu o atragi... De-ți pierzi puterea-aceasta, Putere n-o să am să te urmez.

Ț DEMETRIUS

Cum ? Eu te chem ? îți spun cuvinte dulci ?,

Nu ți-am strigat în față adevărul

Că nu-mi ești dragă, nici nu poți să-mi fii %

HELENA

De-aceea-mi ești din ce în ce mai drag ; Eu cîine credincios îți sînt : mă bați, Și eu mă gudur... Doar atît îți cer : Ca pe un cîine-alungă-mă, dă-n mine, Dar să-mi îngădui să-ți pășesc în urmă. Ce loc mai oropsit să-ți cer în suflet (Dar pentru mine-i loc de-naltă cinste) Decît să mă socoti precum un cîine ?

/ DEMETRIUS

Nu-mi ațîța mînia ! Sînt 'bolnav: Cînd te privesc.

HELENA'

Bolnavă sînt și eu Cînd nu te văd.

DEMETRIUS

N-ai bună cuviință, Âi părăsit cetatea, te-ai dat prinsă în mîna unui om ce te urăște, Și porți comoara fecioriei tale Pîndită de primejdiile nopții, De sfatul rău al. unui loc pustiu.

HELENA

Mi-e cîntea ta o pavăză ; nu-i noapte

Cînd pot obrazul tău să ți-l zăresc.

Nu cred că noaptea neagră mă-nconjoară,

Pădurea nu îmi pare-un loc pustiu,

Că tu, în ochii mei, ești lumea-ntreagă.

Cum pot să spun că-s singură, cînd lumea

Asupra mea privirea-și aștește ?

DEMETRIUS

Fug în desiș, de tine să m-ascund ; Te las în. seama fiarelor,

HELENA

Nici una;

Nu-i mai nemilostivă decît tine. Fugi vinde vrei ! Povestea, deci, se schimbă : Apollo fuge,

Daphne *-l urmărește, Sau uliul gonit de porumbiță, Un tigru-nspăimîntat de-o ciută blîndă ;

Sfiala cum să-nvingă voinicia ?

¹ În mitologia gr<:o-romană, numele unei nimfe preschimbate *îs* dafin în clipa în care a fost ajunsă de un nări.toru) ei., Apollo, zeul soarelui. ¹

| TM Visul unei nopți de rară

BEMETRIUS

Nu mă opresc să te ascult. Dă-mi drumul ! Și dacă după mine te mai ții, Te fac de rîs aicea, chiar în codru.

HELENA

în templu, în cetate,-n cîmp, vai mie, Mereu îți rîzi de mine. Ce rușine ! Tu înjosești astfel femeia

însăși. Bărbații-n lupte cuceresc iubirea ; Pe noi altcum ne plămădește Firea : Ni-e dat ca noi iubirea s-o iscăm Și nu după iubire s-alergăm.

(Iese Demetrius.)

Vin după tine. Fac un rai din iad De-o fi de mîna celui drag să cad. (Iese.)

OBERON

Fii sigură : de-aici nu va scăpa Nainte de-a cerși iubirea ta.

(Intră Puck.) Bine-ai venit hoinarul !... Și floarea ?

PUCK ¹ Da, am adus-o ! • ■■■ :';r-■ ■ :o ■ .' ■' • -\-

OBERON

Dă-o-ncoa', te rog.

E-un țărîm umbrat de **flori** de eaprifoi, Cresc toporașii cu petale moi, Răsuri și cimbru se apleacă-n vînt... **Titania** se-oprește cînd și cînd. Și după joc, adoarme ostenită.

Șopîrla-și lasă pielea smălțuită

Să se-nveșmînte zînele cu ea ;

Titaniei, cu floarea-aceast-a mea,

O să-i trezesc aprinse năluciri...

Tu cată în desiș să te prefiri :

E-o fată din Atena, alungată

De-al ei iubit... Ai grijă, deîndată

Ce-adoarme el, să-i picuri suc pe pîoape

Dar fă astfel, ca ea să-i fie-aproape,

Pe ea s-o vadă-ntîi la deșteptat.

în strai atenian e-nveșmîntat ;

îl vei ghici. Ia seama, însă,-oleacă :

Iubirea lui pe-a ei să o întreacă.

La cîntători să mi te-ntorci aci.

PUCK

Întocmai vrerea ta se va-mplini (Ies.)

[SCENA 2] (*Vn coli al pădurii. Intră Titania, urmată de alaiul ei.*)

TITANIA

Acum, roti-vom dansuri, vom cînta, ; Și, apoi, veți pleca într-o clipită. Voi să ucideți viermele din muguri. Voi aripa liliacului s-o smulgeți, ' Veșminte pentru elfi croind din ea. Voi bufnița să o goniți din **preajmă**, Că prea cu jale cîntă cînd ne vede. Să-mi îngînați un cîntec pîn-adorm, Și-apoi plecați să **vă-mpliniți** menirea.

Zînele cîntă'î Voi, șerpi cu limbile-nfurcate,
Arici țepoși, ascunși să stați ! Șopîrle și omizi vrîstate,
Al doamnei somn nu-l tulburați.

Viersul tău. privighetoare.

Somnul cald să~i înfășoare. Nani, nani, nani. nani

Nici primejdie, nici vrajă

Lingă ea să stea de strajă. Noapte bună, nani, nani.

Tu, paing cu lungi picioare,

Țese-ți pînza-n altă parte. Melci cu casa la spinare,

Cărăbuși, fugiți departe.

Viersul tău, privighetoare,

Somnul cald să-i înfășoare,

Nani, nani, nani, nani.

O ZINA

A adormit... Să nu rămămă In preajma ei decît o zînă.

Ies z'inele. Titania doarme. Intră Oberon, care atinge pleoapele Titaniei cu floarea,f

OBERON ■■■■

Cel ce-ntîi ți s-o ivi Cînd din somn te vei trezi Dragostea ți-o va stîrni. Tigru, pardos,
bunăoară, Urs, mistreț, sau altă fiară Ce-naainte-o să-ți răsără Ție-ndată o să-ți pară Că-i
frumos din cale-afară. [*Iese. Intră Lysander și Ilermia.*]

LYSANDER

Ai ostenit de drum, iubita mea, . Am rătăcit cărarea, mi se pare*.. Să poposim aici, vom
aștepta Peste păduri să urce mîndrul soare."

HEMIA

Să fie precum vrei! Așterne-ți pat, Eu dorm aci,-n frunzișu-nmiresmat,

LYSANDER

O să ne facem pernă din trifoi. Un pat, un gînd, un suflet amîndoi.

HEMIA

De-i drept ce spui, că eu ți-s dragă foarte; Te rog, fă-ți așternutul mai departe.

¹ LYSANDER

Doar cîntea mea îi dă imbold vorbirii,

în veci iubirea e tîlmaci iubirii,

Am spus că inima-mi de-a ta-i legată,

Că laolaltă s-au pornit să bată,

Și că sîntem uniți prin legămînt

Că-n suflete trăiește-același gînd.

Dă-mi voie lîngă tine să mă-ntind,

Că nu mă-ntind prea mult, să știi, nu mint.

» HEMIA

Cimilituri gingaș meșteșugite! Dar n-aș putea nicicînd să cred, iubite, Că spui minciuni. Te
rog cu stăruința Cum îi îndeamnă buna-cuviință Pe-o fată și-un flăcău ca să se poarte,întinde-
ți așternutul mai departe.

Iubitul meu, acuma, noapte bună ! Cît vei trăi, iubirca-ți să n-apună !

LYSANDER

Amin ! Să se-mplinească ruga ta ! Și viața să-mi sfîrșesc de voi trăda. Să te dezmierde somnul
lin... Cu bine !

HERMIA

Urarea ta aş vrea s-o-mpart cu tine ! (*Amîndoi adorm. Intră Puck.*)

PUCK

Codru-ntreg l-am răscolit,

Pe flăcău nu l-am găsit,

Să-i aprind cu-această floare

Dragostea mistuitoare.

Linişte şi beznă oarbă...

Cine doarme-aici, în iarbă ?

Straî atenian... Aha !

Craiul meu aşa-mi spunea,

C-o alungi pe biata fată ;

Ea acolo'doarme, iată.

N-a-ndrăznit, copilă. duice ,

Lîngă tine să se culce... ' ; : 'ÎTe voi fereca; tiihare;; ' " ';

Pururea cu-această floare, '

Somnul n-D să mai îmbie

Geana ta pînă-n vecie.

De cum plec. să-ţi fugă somnul ;

Eu mă duc să-mi caut domnul... (*Iese. Intră Demetrius şi Helena alergînd.*)

HELENA Ucide-mă, dar nu mai alerga !

DEMETRIUS Te du, nu mai umbla în urma mea !

HELENA Nu mă lăsa aici, în bezna asta !

DEMETRIUS

De nu rămîi, o să-ţi găseşti năpasta ! (*Iese.*)

HELENA

Am alergat în van, am ostenit ;

Eu l-am rugat, şi elm-a bruftuit.

O, Hermia, ce fericită eşti !

Iubirea chemi cu ochii tăi cereşti...

Nu lacrimi le dete strălucire.

Eu mult mai des am lacrimi în privire.

Nu, nu ! sînt slută ca o lighioană,

Cînd fiarele mă văd, o iau la goană.

Deci lui, mai crud ca fiara din pădure,

Cum pot.să-i cer în preajmă să mă-ndure ?

M-ai îndemnat, oglindă mincinoasă.

Să cred că-s tot ca dînsa de frumoasă.

Ce văd ? Lysander ? Inima se frînge...

E mort ? Sau doarme ? Nu văd strop de sînge,

Lysander! Mă auzi ? Eşti viu ? Răspunde !

LYSANDER . (*trezindu-se*)

Prin foc merg pentru tine orişunde... Prin pieptu-ţi diafan zăresc — minune ! —. Cum inima
îţi bate... însă spune, Demetrius pe unde-i ? Ce tîlhar ! . Cu spada asta moartea-i dau în dar !
HELENA"

Te rog, Lysander, nu vorbi aşa ! Ce-ţi pasă că-i e dragă draga ta ? Ei numai tu-i eşti drag,,. Fii fericit !

LYSANDER

Ba-mi pare rău de timpul irosit In preajma ei. Nu Hermia mi-e dragă, Helenei îi închin
iubirea-ntreagă ! Cum să nu schimbi un corb pe-o hulubiţă % Dar gîndu-ndrumă-a omului
voinţă ; Şi gîndul meu îmi spune răspicat Că tu frumoasă eşti, cu-adevărat. Oiice rodire
vremea ei şi-aşteaptă : Aşa nici mintea mea nu era coaptă. Acum, că am atins desăvîrşirea,

Voinței călăuză-i e gândirea ; Și ca-ntr-o carte,-n ochii tăi mi-arată Povești cum n-au fost scrise niciodată.

HELENA

De mine rîdeți toți neconținut; Cu ce, Lysander, oare, ți-am greșit ? Nu e de-ajuns că el... nu e de-ajuns Că el disprețu-amar nu și-a ascuns? Cuvinte bune nu mi-a spus deloc... Să-ndur acum bătaia ta de joc ? Ți rîzi de mine, da, Ți rîzi de mine.;; Te porți urît... N-aș fi crezut... Rușine ! Adio, dar... Deci, totu-i de prisos... Eu am crezut, că ești mai omenos... Cu-o fată alungată de iubit Nu te-ai purtat precum s-a convenit..; (*Iese.*)

LYSANDER

Pe Hermia nu a văzut-o... Lasă ! In cale Hermia nicicînd să-mi iasă !... Gustînd numai cofeturi și dulceață, La urmă te cuprinde-o mare greață. Cei care-o erezie părăsesc Mai aprig decît toți o dușmănesc. Pe tine, Hermia, ca pe-un eres, Te vor urî cu toți — eu, mai ales. Tu, inimă, puterea ta deplină Helenei fă-o scut și i-l închină ! (*iese.*)

. HERMIA (*trezindu-se*)

Lysander ! Ajutori Vai, ajutor ! Pe sîn se urcă-un șarpe-ngrozitor ! Ucide-l, fie-ți milă... Ah, ce vis ! Vai, tremur, deși ochii i-am deschis..; De inimă un șarpe m-a mușcat, Tu surîdeai privindu-l nemișcat... Lysander ! Unde ești ? ! Cum ? Nu răspunde £ Ce ? M-a lăsat, și a plecat ? Dar, unde ? în numele iubirilor, vorbește ! Vai, spaima neagră simt cum mă zdrobește ! Plec să te caut... Nu mai ești aci ! Pe tine sau mormîntu-mi voi găsi. (*Iese.*)

ACTUL în

SCENA 1

AU colț al pădurii, Titania doarme. Intră Gutuie, Blîndii, Fundulea, Flaut, Botișor și Stîbfîirelu.

FUNDULEA

S-a strîns toată lumea ?

!■-.,

GUTUIE

Toți în păr ! Aici e un loc grozav pentru repetiție. Pajiștea asta o să fie scena, mărăcinișurile de colo vor fi culisele ; o să jucăm piesa, ca și cum am fi în fața ducelui.

Gutuie !...

Ce vrei, fâlosule ?

. FUNDULEA

GUTUIE

FUNDULEA

Sînt unele lucruri în.comedia asta, a lui Pyram și a Thisbeii care n-au să placă. Mai întîi de toate. Pyram trebuie să scoată o sabie și să se înjunghie. Și doamnele nu pot îndura așa ceva.

Ce ai de spus ?

BOTIȘOR,

La dracu ! Asemenea treabă o să le sperie, ceva niaipomenit!

SUBȚIRELU

Eu zic să lăsăm chestia asta la urmă de tot, cînd s-o ter[^] mina piesa.

FUNDULEA

Da' de unde ! Știu eu un șiretlic, ca să iasă toate bine» Scrieți-mi un prolog, și scrieți în prologul vostru că spadele astea nu ne pricinuiesc nici un rău și că Pyram nu se omoară de-adevăratelea. Și ca să vă creadă toată lumea, spuneți-le că eu, care-l fac pe Pyram, nu sînt Pyram, ci sînt Fundulea, țesătorul. Asta o să-i liniștească de-a binelea,

GUTUIE

•."."

Hai să facem prologul : o să fie scris o dată în șase și o dată în opt versuri *.

. FUNDULEA

Nu,- lasă, mai pune două ; să fie opt și opt.

BOTIȘOR

Dar, ce ziceți : de leu, n-or să se sperie doamnele|[!]

- SUBȚIRELU

Ba, mie, drept să vă spun, tare mi-e teamă că or să se sperie.

FUNDULEA

Băieți, trebuie să ne gândim binei Să aducem, Doamne păzește, un leu, așa, printre doamne, asta e un lucru îngro-

¹ Adică un sonet.

■'■...

■«8

zitor ! Că nu-i pe pământ o fiară mai grozavă decât leul irt carne și oase. Trebuie să ne mai gândim..

BOTIȘOR

Înseamnă că mai e nevoie de un prolog, pentru leu:

FUNDULEA

Da, trebuie să spunem cum îl cheamă pe ăl care face pe leul. Și să lase să i se vadă jumătate din obraz prin ceafa leului. O să trebuiască să se exprime chiar el cu vreo cîteva cuvinte. Ceva care să sune cam așa : „Doamnelor 1" sau „Frumoaselor doamne", „vă cer" sau „vă rog" sau „vă doresc să nu vă fie frică, să nu tremurați. Răspund de viața voastră cu a mea. Dacă ați crede că eu sînt leu, ar fi vai și-amar de viața mea. Nu, nici pomeneală ! Sînt om, ca toți ălalți". Și atunci' să-și spună numele și să recunoască pe față că e Blîndu, tîmplaruL

GUTUIE

Bine, așa să facem. Dar mai sînt două lucruri tare grele : mai întîi, nu știu cum o să aducem Luna într-o cameră. Știți, doar, că Pyram și Thisbea se-ntîlnesc noaptea, pe lună, BLÎNDU JSF-o să fie lună cînd o să jucăm piesa ?

f

FUNDULEA

Un calendar ! Un calendar ! Uitați-vă √ în almanah î Căutați Luna ! Căutați Luna !

GUTUIE

Da. ...o să fie lună.

FUNDULEA"

Păi, atunci e de-ajuns să lăsați deschisă o fereastră} luna o să se vadă pe fereastră.

GUTUIE

Da, o să vină unul cu o crosnie de mărăcini și cu uri fanar și să spună că el are atenția să fie persoana Lunii.

Dar mai e o chestie : trebuie să aducem și un zid în cameră. Pentru că așa spune povestea, că Pyram și This-; bea își vorbeau prin crăpătura unui zid.

BLÎNDU

~

N-o să putem aduce un zid acolo, în odaia dumnealor; Tu ce zici, Fundulea ?

FUNDULEA

Oricine poate să joace rolul zidului. N-are decât să se mînjească cu puțin ipsos sau cu humă, sau cu tencuială și o să pară un zid sadea. Și pe urmă să-și resfire degetele, uite-așa, și Pyram și Thisbea or să poată să-și vorbească în șoaptă, ca prin crăpătura unui zid.

■ :■ ■ ■ GUTUIE :: : .. ■ ■

Dacă o putem face și p-asta, totul merge strună ! Hai,' așezați-Vă copii ai mamelor voastre ! Să repetăm rolurile.' Începe tu,, Pyrani. Și după ce termini ce ai de spus, intri în tufișul ăsta. Și așa, fiecare cum îi vine rîndul. >

(Intră Puck — nevăzut.)

PUCK

Ce gugumani fac hărmălaia asta, Aici, lingă culcușul doamnei noastre ? Cum, joacă teatru ?

Ah, îi voi privi₄ Iar, la nevoie, fi-voi și actor.

GUTUIE

Vorbește, Pyram! Thisbea, vino în față!' \

PYRAM

Din flori., o, Thisbea, urcă dulci miasme...

GUTUIE

Miresme, miresme !...

PYRAM

...urcă dulci miresme, Așa-i și răsuflarea-ți, draga mea... Dar, ce aud ? Un glas... Așteapt-o clipă. Mă-ntorc ; mă duc să văd ce s-o-ntîmpla. (Iese.)

PUCK

Cel mai ciudat Pyram jucat cîndva... *(Iese)*

THISBE Acum, trebuie să vorbesc eu ?

GUTUIE '■■■' .. :-■

Sigur că da. E rîndul tău. Trebuie să pricepi că a plecat **iloar** să **vadă ce-i** cu glasul ăla pe care l-ă auzit, și se **întoarce îndată**.

THISBE

Strălucitor Pyramus, albi crini porți pe obraz. Mai rumen decît roga ce crește glorios, . Cel mai zglobiu din tineri.. tu. macabeu viteaz. Trăpaș ce-aleargă iute și-i purta³; credincios, Chiar la.mormînt la Nenea voi mîfge să **te cau**t.

GUTUIE

La **mormînt**, la Ninus \ măi omule ! Dar **nu** trebuia să spui acum chestia asta. E un răspuns pe care *i-h dai* mai tîrziu lui Pyram. îți spui tot rolul dintr-o dată ; și replicile, și tot. Pyram, vino, e rînduî tău acum. Trebuie să intri cînd zice ea „...și-i pururi credincios” !

(Intră Puck și Fundulca care ave pe umeri un cap de irțăgar.)

THISBE Trăpaș ce-aleargă iute și-i pururi credincios.

PYEAM De-aș fi frumos, o Thisbea, aș fi numai al tău.

GUTUIE

Îngrozitor ! Nemaipomenit! Sîntem vrăjiți ! Oameni buni, să fugim ! Ajutor !

. . . *(Fug toți.)*

PUCK

Vin după voi, la joc să vă-mboldesc, Prin grohotiș, prin ghimpi, prin glodăraie, Voi fi sau cal, sau cîine ciobănesc, Urs fără cap, sau porc, sau vîl vă taie. ;...; Sar, latru, mormăi, grohăi, ard-r-pe rînd.,7 ;; ■■■:;/.] Gal, cîine, urs, porc, flacăra arzînd., , , :;, •., .,>>> *(Iese.)* -...; :-.- :

PUNDULEA .

Ce i-o fi apucat ? De ce fug ? Vor să-mi tragă o păcăleală, desigur.

(Se întoarce Botișor.)

Rege legendar ai Asirfei (aprox. anul 2000 î.e.n.).

M

BOTIȘOE

O, Fundulea, cum le-ai schimbat ! Ce văd pe umerii tăi ?

(Iese.)

FUNDULEA

Ce să vezi ? Un cap de măgar, asta vezi *I (Intră Gutuie.)*

GUTUIE

Zeii cu tine, Fundulea, zeii cu tine ! Te-ai schimbai de tot!

,

(Iese.)

.FUNDULEA

Le-am ghicit șmecheria ! Vor să mă facă măgar, să mă sperie, dacă pot. Dar eu nu vreau să plec de-aici, și pace ! O să mă plimb încoace și încolo, și o să încep să cînt, să văd ei că nu mi-e frică deloc.

(antă.)

Mierloiul negru și glumeț Cu ciocul lui gălbui, Și sturzul, meșter cîntăreț, Și sprintenul scatiu...

. : ;

TITANIA .

(Trezindu-se.)

Ce înger mă trezește dintre flori ?

FUNDULEA *(Cîntă.)*

Și vrăbii, grauri, cioeîrlui, Și cucul cîntă-aeu, Dar ce bărbat ar îndrăzni. Să-i spună-n față nul

Pentru că, la drept Vorbîn³, cine ar vrea s5-și pună' jnintea cu o pasăre atît de neghioabă ? Cine să se apuce să tăgăduiască spusele cuiva care nu știe să spună decît „cu-cu”, și atîta tot ?,

TITANIA

O, muritor frumos, mai cîntă încă ! Auzul meu iubește cîntu-acesta, Făptura ta vrăjitu-mi-a privirea. • Ia sufletu-mi silit de-a tale haruri, Din prima clipă, fermecat îți jură Că te iubește mult, peste măsură.

FUNDULEA

Mi se pare, doamnă, că nu prea aveți de" ce xnă iubi. Dar, ia drept vorbind, iubirea și mintea nu prea

duc azi casă bună. Păcat că nu găsesc niște vecini inimoși să-i împace. Vedeți, mă pricep și la glume, dacă e vorba.

TITANIA Ești înțelept, precît ești de frumos !

FUNDULEA

Nu, rm prea sini nici una nici alta. Dar dacă aș avea 8estulă înțelepciune să, știu să ies din pădurea asta, nici vorbă că aș fi destul de înțelept ca să mă folosesc de o asemenea înțelepciune,

TITANIA "?"

Nu vei pleca din codrul cel silhui, Ci lîngă mine-n veci o să rămîi. Sînt duh de stirpe-naltă ; am o țară In care-i pui'itri soare, și e vară. Și te iubesc ; cu mine vei rămîne, Te vor sluji mulțimile de zîne, Ce-ți vor aduce din ăidînc ele mare Grămezi de aur și mărgăritare Vor îngîna în șoaptă!dulci cîntări Cînd vei dormi în așternut de flori. De tot ce-i pămîntest te-oi dezlega^ Un duh să fii zburînd în preajma mea. Veniți, Fir-de-păianjen, Măzăriche, Bob-de-muștar și Fluturaș !

Veniți ! (Intră *pairii, zîne.*)

PRIMA ZÎNA

Supus mă-nchin !

A DOUA ZÎNĂ Și eix !

A TREIA ZÎNĂ

Și eu !

A PATRA ZÎNĂ

Și eu ! .

TITANIA

Să fiți;cuvîncioase,cu-acest domn, Dansați în fața lui și ȝopăiți, - , ...,-. Culegeți fragi și mure și smochine Și struguri cu lucire de rubine, Furați și mierea harnicei albine, Din ceară, torțe mici să plămădiți, Să strîngeți licuricii auriți, Să-i lumineze pașii lui slăviți.-Cu-aripi de fluturi ochii să-i umbriți, Cînd luna se strecoară prin răchiți. Vă închinați, supuse să îi fiți.

PRIMA ZÎNA Mărire muritorule !

A DOUA ZÎNĂ Mărire !

A TREIA ZÎNĂ Mărire !

A PATRA ZÎNĂ

Mărire !

FUNDULEA

Vă mulțumesc din inimă mărilor-voastre. Văr rog. însă, care e numele domniilor-voastre ?

PRIMA ZÎNĂ

Fir-de-păianjen.

FUNDULEA

Aș fi fericit să leg o prietenie mai strînsă cu dom-nia-voastră. stimată domnișoară Fir-de-păianjen. Oricum, dacă o să mă tai la un deget, pe dumneavoastră o să vă chem în ajutor.

(*Către altă zînă*) ; Pe dumneavoastră cum vă cheamă., domnișoară ? ■ ;

A DOUA ZMA

Măzăriche.

50

FUNDULEA

Vă rog să transmiteți salutările mele doamnei Păstaie, mama domniei-voastre și domnului Harac, tatăl dumneavoastră. Domnișoară Măzăriche.. aș vrea să vă cunosc mai îndeaproape., (*Către o altă zînă*) : Numele dumneavoastră, vă rog frumos, domnișoară !

51

Ș TREIA ZÎNĂ'

Bob-de -muștar.'

FUNDULEA

Stimată domnișoară Bob-de-muștar, am avut prilejul să cunosc bine răbdarea dumneavoastră. Uriașul acela mi șel pe care-l cheamă Antrieot a înghițit o sumedenie d^ rude de-ale domniei-voastre. Vă asigur că bunătatea dumneavoastră mi-a dat lacrimi în ochi. Doresc să vă cunosc mai îndeaproape, domnișoară Bob-de-muștar.

TITANIA

Petreceți-l acolo, în umbrar.; Privirea lunii-mi pare-nlăcrimată. Când plînge ea, plîiig florile amar, Jelind o biată fată înșelată... Purtați-l lin ; vedeți, s-adoarmă-ndată. (Ies.)

SCENA 2 *Un alt colț al pădurii. Intră Oberon,*

OBERON :

S-o fi trezit Titania din somn ? ' v ?

Și cine i-a ieșit îafii în cale, ' _•' '

Al inimii stăpîn, și-al minții sale ?■ (Intră Ptick Dar, iată, vine solul meu poznaș. Ce vești mi-
aduci din codrul cel vrăjit ? ■

PUCK

Stăpîna de-un pocit s-a-ndrăgostit. Lîngă umbrarul ei ascuns și sfînt, Când ea dormea în
tihnă, somn adine, (3 ceată de cîrpaci, de derbedei,

Ce-abia-și cîștigă traiul, dintre cei Care-au umplut maghernițele-Atenei, S-au adunat în
marginea poienii, Ca să repete-o piesă. (Cum cred eu, S-o joace'VW la nunta lui Theseu.) Era
în ceată-un sluj.; un guguman, Ce îl juca în piesă pe Pyram ; Când în tufiș intră pentru o clipă,
Am folosit prilejul și, în pripă, I-am pus pe trunchi o țeastă de măgar, Și cînd în scenă se
întoarce iar, Ai lui, vîzîndu-l cu așa podoabă, La fugă-au rupt-o-n cea mai mare grabă,
Precum un stol de gîște sau sitari Ce-i simt în preajma lor pe păsărari, Sau, mai curînd,
precum un cîrd de ciori Ce vād cum vine-un pîlc de vînători, Și se reped de parcă își dau
duhul Și mătură cu-aripa lor văzduhul... I-alerg din urmă, fără să mă vadă.. Ei fug, se
prăvălesc cu toți grămadă, Urlînd avan, chemînd într-ajutor Atena și întregul ei popor. Cam
slabi cu duhul, îngroziți prea tare, Că-s încolțiți de dușmani li se pare. Iar mărăcinii haina le-o
sfîșie, O mîneacă le fură. o tichie. Așa-i petrec prin codru-n lunecos, Lăsîndu-l pe Pyram cel
preafrumos. Și-astfel s-a petrecut : cînd s-a trezit, Crăiasa de-un măgar s-a-ndrăgostit.

OBERON %

Frumos s-a potrivit, cum n-am crezut;,'

Dar •cu flăcău-acela ce-ai făcut ?

L-ai fermecat, precum ți-am dat poruncă ?

52

PUCK

Da, nici o grijă. Poate doarme încă. Dar lîngă el, dormea și biata fată ; **Cînd ș-o trezi**, o va
vedea îndată. (Intră Demetrhis și Herman.)

OBERON Stai lîngă mine ! Uite, e chiar el.

PUCK Pe fată-o știu, dar pe băiat de fel.

DEMETRIUS

De ce m'-alungi, cînd ard de dorul tău ? Doar c-un dușman te porți atît de rău.

HERMIA

Te cert, și-atît ; dar, ce cumplit mă tem,

Că tu mi-ai dat temei să te blestem.

Că pe Lysander dacă l-ai ucis,

Și numele-ți e-acum cu sînge scris,

Lovește și în mine !

Nici Soarelui nu-i dragă dalba, zi, ... ,■.

Așa cum el pe mine mă-nd-răgi. '''

Să cred că-n somn m-a părăsit ? Nu pot !

Mai vrednic de crezare-ar fi, socot, -■-■-

Să vād pămîntul despîcat în două,

Prin miezul lui cum trece luna nouă,

Izbindu-l crunt pe frate-su-n amiaz.

Tu l-ai răpus, citesc pe-al tău obraz,

Și-n ochii pironiți și fără vlagă.

• . DEMETRIUS

Ba eu sînt mort ; ființa mea întreagă E sfărtecată de cruzimea ta ;

U

Tu, ucigașa mea, rămîi o stea, Un glob strălucitor pe-naltul cer.

HERMIA

Unde-i Lysander ? Doar atît îți cer, Demetrius, o, dă-mi-l înapoi !

DEMETRIUS

Aș vrea să-i zvîiiu stîrvul la copoi!

HERMIA

îmi pierd răbdarea ce s-ar cuveni S-o aibă-o fată... Javră, marș de-acî ! De oameni fii de-a pururea uitat ! Deci. l-ai ucis ! Dar spune-adevărat : Ai milă, spune-mi : dacă nu dormea, Ai fi-ndrăznit să îl lovești așa ? Ce faptă de viteaz ! Năpîrca, iată, Nu are-o limbă-atît de-nveninată,

DEMETRIUS

Nu-s vinovat ! Te mîinii în zadar !. ... Nu i-am atins un fir de păr măcar ! Dealtminteri,. nici niM mort, pe cîte știu,

HERMIA -•«:/'•■ "

Te rog din suflet, spune-mi că e viu, ;

DEMETRIUS Și dacă-ți spun, în schimb tu ce-mi vei da \

HERMIA

Un drept : să pieri pe veci din calea mea." Mi-e silă ! Plec ! Să nu-mi mai ieși în față. Chiar dacă el ar fi sau nu în viață. (Iese.)

DEMETRIUS

E de prisos să-ncerc să mă ațin Pe urma ei... Deci, să mă culc puțin ! Povara întristării mă zdrobește Cînd somnul datoria nu-mi plătește ; Aștept ; că poate-n sfînta lui risipă, Va poposi și lingă mine-o clipă... (Se *culcă*.)

OBERON

Vai, ce-ai făcut ? Ce rău le-ai încurcat ! Văd că pe-un alt flăcău l-ai fermecat ; Și-ai preschimbat, lipsit de iscusință, Statornica iubire-n necredință.

PUCK

Așa vrea soarta-atotcîrmuitoare, Credința pune-n cumpeni, și trădare ț De-și ține unul credincios cuvîntul, O mie-n schimb își calcă legămîntul.

1

OBERON

Aleargă, fugi ca vîntul, află-ndată, Unde-i Helena, preafrumoasa fată ; E palidă, de parcă n-are viață, Suspine grele sîngele-i îngheață. Cu farmece s-o chemi degrabă-aei,' Eu, între timp, pe el îl voi vrăji.

PUCK

Alerg, n-o să mă-ntreacă-n zbor. cînd **sarj** Săgeata celui mai vînjos tătar. (Iese.)

OBERON

Floare, floare-nsîngerată De-a lui Cupidon săgeată Ochii farmecă-i pe dată ! Și să-i pară dalba fată Că- i o stea care-și arată Strălucirea fără pată. Pentru setea-ți necurmată, Leacul doar la dînsa-l cată ! (Se *întoarce Puck*.)

PUCK

Crai al cetei de pitici, E Helena-n preajmă-aici / Tii, grozave întîmplări ! Cel pe care l-am vrăjit Vine-n urma ei, spășit... Proști sînt bieții muritori !

OBERON

Fac o larmă ! Vor ajunge Somnul celuiilalt s-alunge...'

PUCK

Vor peți-o amîndoi î Ce petrecere de soi ! Rîd cu hohote, fac haz Cînd se-ntîmplă vreun necaz... (Între *Lysander și Helena*.)

LYSANDER

Cum crezi că rîd cînd jur că te iubesc ? Batjocura și plînsul nu se-mpacă ; ' Cuvintele ce-n plîns se plămădesc Spun adevărul ; plînsul mă îneacă...' Și cum să-mi tălmăcești, așa,-n răspăr, Cuvîntul care-i singuru-adevăr ?

HELENA

Minciuni ! Cucernică, drăcească luptă ; Cînd adevărul pe-adevăr omoară ! Juri Hermiei iubire ne-nteruptă ? Spui vorbe grele, vorba-i prea ușoară...r De cîntărești ce-i spui și ce-mi sîmi

LYSANDER.

HELENA

LYSANDER

DEMETRIUS (*deșteptându-se*)

HELENA

58

LYSANDER

■ " ■ ' ■ ■ ■ ■ ■ ■ > ■ -HELENA: ■■■> ■ -xi Batjocură, ti-s vorbele desarte ! ■

Pe Hermia păstrează-o ; ȋi-o las ȋie ! Iubirea mea s-a stins pentru vecie... Ți inima-mi se-ntoarce azi, pribeagă, Spre tine, spre Helena mea cea dragă, Ți-aicea va rămîne...

DEMETRIUS

HERMIA

LYSANDER Cum să rămân ? Iubirea mă gonea..?

HERMIA

LYSANDER

HERMIA

HELENA

Deci Hermia s-a înțelese cu ei ! Au uneltit să-și bată joc tustrei De cea mai obidită din femei.
O, Hermia, vrăjmașă mi te-arăți ! De ce-ai urzit cu oamenii aceștia Să-mi faceți parte numai
de batjocuri ? Noi tainele mereu le-am împărțit, Și ne-am legat surori, in ceasuri lungi Când
timpul îl certam că-i prea grăbit Să ne despartă... Ai uitat acestea ? Prietenia de pe vremea
școlii ? Copilăria cea neprihănită ? Coseam, cu-ndemînarea unor zîne, Aceeași floare dalbă pe

gherghef. Ședeam pe-aceeași pernă amîndouă, Cîntam același cînt, cu-același glas, De parcă mîină, cuget., glas și suflet Aveau aceeași trup. Așa crescut-am. Precum două cireșe-ngemănate, Unite-n despărțirea lor. Ca două boabe pe un singur lujer ; O inimă aveam, în două trupuri, Ca două scuturi pe aceeași stemă, încoronate ele același coif. Și vrei să rupi această legătură, , Unindu-te cu cei ce rîd de mine ? Nu-i vrednic de-o prietenă, de-o fată ! Te poate osîndi orice femeie, Deși doar eu îovită-s dintre toate.

HERMIA

Mă miră vorba asta pătimașă. Nu rîd de tine ; tu mă ponegrești,

HELENA

Dar pe Lysander cine l-a-ndemnat Să-mi laude în rîs obraji, ochii ? Demetrius, cel'alt iubit al tău (Ce pîn-acum mă alunga cu silă), De cine fost-a învățat să-mi spună Minune fără preț, zeiță, zîină ? De ce vorbește astfel cu aceea Pe care o urăște ? Și Lysander De ce s-a lepădat de-a ta iubire Și inima mi-o dete mie-n dar ? Nu tu i-ai pus la cale pe-am îndoi ? De nu malintă soarta, nici norocul, Și n-am, ca tine, parte de iubire, Și dragostea mea nu e răsplătită, E **pricină** de milă, nu **de** rîs.

HERMIA Nu te-nțeleg ! Nu știu ce vrei să spui...

HELENA

Urmează ! Ha ! Prefă-te că ești triștă, Și strîmbă-te la mine cînd mă-ntorc î Clipiți din ochi și rideți pe ascuns ! Desigur, toată lumea se va-ntrece Să laude frumosul vostru joc. Dacă-ați avea măcar un dram dej milă. De bunătate, bună-cuviință. N-ați face-o țintă-a glumelor dijn mine. Adio ! Plec ! Greșeala e și-a me[i. Și leacu-i despărțirea, poate moartea,

LYSANDER

Oprește-te, frumoasa mea Helena ! Mă iartă, viața mea, iubirea mea !

Grozav !

HELENA

HERMIA N-o.mai jigni așa, iubite !

. DEMETRIUS

De n-o ajută rugămintea ei,

Cu sila îl învăț cum să se poarte !

LYSANDER

Amenințarea ta n-are putere Mai mult ca rugămintea ei firavă...' Helena,, te iubesc ! îți jur pe viața mea Pe care-s gata să mi-o dau în luptă Cu cel ce nu rn-ar crede că mi-ești dragă.

DEMETRIUS îți jur că te iubesc mai mult ca el !

LYSANDER

HaL, vino, de-i așa, și fă-mi dovada !

DEMETRIUS

Hai, iute L, • f.-hr- --... '<■ ■- ">

HERMIA.;'! ;' •' ■' Unde vrei s-ajungi, Lysander ?

LYSANDER în lături, arăpoaico !

DEMETRIUS -

Nu ! N-ai teamă !

EH se preface cum c-ar vrea să-l lași, Dar nici nu se clintește... Prea-i blajin !

LYSANDER

Dă-mi drumul ! Pocitanie ! Scai

Altminteri, te azvîrlu ca pe-un șarpe !

HEHMIA

De ce ești rău ? Ce te-a sehimbat Iubitul meu ?

LYSANDER

Iubitul tău ? Piei. ciumă ! Să nu te văd, grețoasă doftor: ie

HERMIA

.Glumești ?

k

HELENA

Știi bine că glumiți cil toții.

LYSANDEH

Demetrius, îmi țin cuvîntul datj

DEMETRIUS

Să-l iscălești așa cum cere legea ; Te ține-n loc o legătură slabă.

LYSAND'ER

Dar cum ? Vrei s-o lovesc, sau s-j-o ucid ? Chiar de-o urăsc, nu pot să-i fac |un rău.

HERMIA

Ce rău mai crîncen poate fi ca i|ra ? Să mă urăști ? De ce, iubitul mșu ? Nu mai sînt Hermia ?

Nu ești Sînt tot așa frumoasă ca pe vrejmuri. Az'noapte mă iubeai! Și, tot az'j:

! Mîță !

așa.

M-ai părăsit / E-adevărat ? O, zei ! Nu-i doar o glumă ?

LYSANDER

Ba-i adevăr !

Șl nu mai vreau să-mi ieși vreodată-n cale' Deci lasă și-ndoială și nădejde ; E-adevărat, nu-i glumă : te urăsc, Și o iubesc pe draga mea Helena.

HERMIA

Vai ! (*Helenei:*) Ticăloasa ! Vîrme-ascuns in

floare f-

Tu, hoată de iubiri, te-ai furișat Și mi-ai furat iubitul ! Tu !

HELENA

Frumos !

De ce mă faci să-ți spun cuvinte grele ? Nu ți-e rușine ! Nu roșești deloc ? Rușine !

Prefăcuto ! Pfui ! Paiață !

HERMIA

Paiață ? Pentru ce ? Aha ! Pricep i Ea, pasămite,-!' naltă, eu mărunță ; S-a tot fălit cu înălțimea ei Și-astfel în ochii M a câștigat. Ce, crezi c-atît de sus te-ai ridicat Doar pentru că-s așa de mărunțică ? Sînt mică, zici ? Prăjină-nzorzonată ! Sînt mică- ? Nu sînt chiar atît de mică Incit să nu ajung să-ți zgîrii ochii...

HELENA

O, domnilor, vă rog, chiar dacă rîdeți» Să n-o lăsați cumva să mă lovească.

iei nopți «Se varft

Eu nu smt rea și nu știu să mă bat, Fricoasă sînt, așa cum se cuvine Să fie-o fată ; n-o lăsați să dea ! Să știți : chiar dacă dînsa e mai mică, Tot nu-i pot ține piept !

HERMIA

Mai mică ? Iarăși S

HELENA

O, Hermia, de ce mă urgisești ? Știi doar că te-am iubit întotdeauna, Și tainele ți le-am păstrat cu grijă, Și nu ți-am cășunat vreun rău ; iubirea Pe care lui Demetrius i-o port M-a-mpins să-i spun că vii aici, în codru. De-ndată el plecă pe urma ta ; Din dragoste, eu l-am urmat pe el. M-a izgonit, mi-a spus că mă ucide. Și-acum, de mă lăsați să plec în pace, Mă-ntorc cu nebunia mea-n cetate Și nu mai vin nicicînd în urma voastră. Vedeți cît sînt de proastă și de slabă.

HERMIA

Hai, pleacă ! Cine te mai ține-n loc ?

HELENA

O inimă ce-o las, neputincioasă.

HERMIA

Cui ? Lui Lysander ?

HELENA

Lui Demetrius.

LYSANDER Nu-ți face rău, Heiena, mea ! N^ai teamă J

DEMETRIUS Nu, domnule, cu toate- că-i ții partea.

HELENA

O, la minie-i rea și e vicleană, La școală se purta precum o vulpe. Deși e mică,-i tare-afurlsită

HERMIA

Iar, mică ? Numai mică știi să zici ? Cum de-ndurați să mă hulească-ntr-una ? Stai, că-ți arăt eu ție ! *

LYSANDER

Fugi, Pitică !

Sâ *nu* mai crești deloc, în nici un fel Copil legat cu buruieni vrăjite Sâ nu mai crești deloc, în nici un fel î Tu. ghindă ! Ciob î

DEMETRIUS

Ești prea-ndatoritor Cu-o fată care te dispreț uieș-te. Dă-i pace ! Nu vorbi despre Heiena. Și nu-i lua apărarea ; dacă vrei Măcar în gând s-o îndrăgești cumva, O vei plăti.

LYSANDER

Acum nu mă mai ține ; Dacă-ndrăznești, ha:i, vino. să vedem Cine-are drept la dragostea Helenei, (*Aisanâer și Demetrius ies.*) .

Si

m

HERMIA

Da, domnișoară, uite ce-ai făcut S Stei, nu fugi !

HKLENA

Nu, nu mă-ncred în tine I In preajma ta eu nu mă simt prea bine,.. Ți-s pumnii mult mai iuți; dar la picioare, Mai ageră-s... Deci plec în fuga-mar^.

(Iese.)

HERMIA Sînt uluită, nu știu ce să spun.

QBERON

Privește rodul nepăsării tale !

Cu voie, fără voie, faci doar șotii !

PUCK

O, rege peste umbre, am greșit. Dar nu mi-ai spus că-mi voi cunoaște Cupă veșmîntul lui atenian ? Așa era acesta-nveșmîntat! Licoarea deci pe ochi i-am picurat. Dar nu-i nimic ; grozav s-a potrivit O glumă pîn' la urmă a ieșit,,

OBERON

Flăcării-n luptă vor să se măsoare ■; Hai, Puck, o beznă fă să se coboare, Să urce Acheronul * pîn' la stele, Să legi întregul cer cu pîcle grele.

mitologia greco-romană, rîu al infernului.

Cei doi vrăjmași,, în van vor încerca Să se găsească-n bezna asta grea. Ia glasul lui Lysander, cînd și cînd Cuvinte-amare-n noapte aruncînd ; Cu rîsul celuilalt să rîzi apoi, Și-ntr-un-a depărtează-i pe cei doi, Pîn' ce-o veni un somn de moarte, lung, Cu-aripi de liliac, cu pași de plumb ; Să picuri sucu-acestei buruiene Pe-a' lui Lysander adormite gene, Și astfel nălucirea să-i alungi, Vor fi iar limpezi ochii lui atunci. Vor crede toți, cînd s-or trezi, în zori, C~a fost doar vis, părelnice-ntîmplări. Pleca-vor spre Atena, veseli foarte, Prieteni credincioși pînă la moarte. Iar eu mă duc ; reginei vreau să-i cer Să-mi dea-n siîrșit pe micul scutier ; Gonind dihania, vraja voi desface Și-o să pogoare iarăși sfînta pace.

PUCK

Să ne grăbim ! Ai nopții iuți balauri Sfîșie norii-n zbor ; chiar adineauri Ai dimineții soli luciră-n zare ; Strigoii, biete oști rătăcitoare, Fugiră-n gropi, iar tristețe năluci Inmormîntate-n valuri, la răscruci *, în patul lor cu viermi se-ascund pe rînd, Să nu-i găsească ziua pe pămînt. In tainițele negre se-ascund iarăși ; S-au prins cu noaptea crîncenă tovarăși.

ti.t **superstițiilor** vremii, fantomele sinucigașilor **inmor*** răscrucile drumurilor și cele ale înecașilor erau **osîndîta** că vreme cte o **sută de** ani.

OBERON

Plămada noastră-i alta ; deseori Cu-al dimineții crai pornesc în zori,' Călcînd sub pași covorul moale-al ierbii, Spre locurile-n care se-ascund cerbii. Deschide zarea poarta-i de mărgean, Revarsă raze sfînte peste-ocean, Schimbînd în aur și în nestemate ' Foșnirea verde-a undelor sărate. Deloc nu zăbovi, cu toate-aceste, Să nu te prindă ziua, fără veste.

PUCK

Cînd încolo, cînd încoa, • . O să-i mîn încolo, -ncoa, , . Puck, toți știu de frica ta, Mînă-i deci încolo,-ncoa. Ha, vine unul !

(Intră Lysander.)

LYSANDER Demetrius ! Trufașule ! Răspunde !

PUCK Fricosule ! Hai, vino ! nu te-ascunde !

LYSANDER

Puamîna eu pe tine !

PUCK

Haide, vino ! Găsim un loc mai bun ! *(Lysander iese, urmărind glasul. Intră Demetrius.)*

DEMETRIUS

Mișel, ce mai!

Vorbește ! Unde fugi ? Din ce tufiș Făcut-ai pentru țeastă ascunziș ?

PUCK

Mișelule ! La stele te fălești

Că vrei să lupți ! Hai, vino ! Unde ești ?

Hai, vino să te mîngîi c-o nuia,

Că nu ești vrednic, zău de spada mea !

DEMETRIUS

Aiermi-erai ?

PUCK

Hai, glasul mi-l urmează *l în* iuptă-arată-mi inima-ți vitează *l (lese. Intră Lysander.)*

r'

LYSANDER

Mă: cheamă, îl alerg neconținut, . Cînd cred că l-am aflat, a și pierit. Fricosul ! Tare-i iute de picior ! Îl fugăresc, el fuge mai cu spor, Iar eu mă-nfund în spini... Mă-ntind aci *(Se culcă.)*

O, vino, binecuvîntată zi! .-'-. O clipă-arată-ți zarea ta de foc, Să-l pot vedea și să-l ucid pe loc. *(Adoarme. Intră din nou Puck și Demetrius.)*

r»

PUCK

Hei, hei, Fricosule, hai. vin-odată ! , ; '

U

DEMETRIUS

Daoă-ți dă mîna, stai și mi te-arată, Aîergf din loc în loc, te-ascunzi îp ceață Și nu~ndrăznești să mă privești îri față. Pe unde ești ?

PUCK. Aicea, vezi prea bine |

DEMETRIUS

PMti-vei scump că-ți rîzi așa de mine ! Așteaptă tu, că zorii vin acum, Și-o să vedem ! Dar, pîn-atunci, driim bun ? Sînt ostenit... Mă culc puțin aci *i* Dar n-ai tu grijă : mîine vei pieri,, *(Se culcă și adoarme, Intră din nou Helena)*

HELENA

O, noapte neagră, haide, zbori mai iute !! Rîdică-te, luminează, peste zări ! Să plec înspre Atena, pe tăcute ; Aici am parte numai de ocări... Tu, somn, ce pleoapa-nchizi durerii grele, O, fură-mă de-ndat' durerii mele ! *(Adoarme.)*

PUCK

Numai trei ? Doar atît ? Haide ! Doi ori doi fac cît ? Iață-a patra se arată, Cupidon, cu-a lui săgeată, Sfirtecă pe biata fată ! *(Intră din nou Hermia.)*

HERMIA

Sînt ostenită cum n-am fost nicicînd *L3* Ce rece-i rouă ! Ce tăioși sînt spinii S Nu pot să mă tîrăsc... Mi-e pasul frînt'; Aici s-aștept atingerea luminii. Să-i stați, o, ceruri, lui Lysander scut; De-or să ia lupta iar de la-nceput...: *(Adoarme.)*

PUCK

Pe pămînt

Dormi adînc.

Leac vrăjit

Am menit

Ochilor de-ndrăgostit. *(Stoarce sucul buruienii pe pleoapele lui Lysandef.)*

S-o zărești,

Să-i zîmbești;

Draga ta

Iar să-ți dea Ochii tăi de-ndrăgostit. Partea toți să și-o primească Și zicala țărănească Mîine-n zori să se-mplinească.

Ca în pilde vechi

Toți, perechi-perechi... Flăcăi și fete se cunună Și toate-or merge iarăși strună. *(Iese Puck.*

Demetrius, Helena și ceilalți

ACTUL IV.

SCENA 1

Tot în pădure. Intră Titania și Fundulea, zlenele din alai. Oberon îi urmează, fără să fie văzut.

TITANIA

Așază-te-n acest culcuș de flori, Să-ți împletesc cununi de mărgărit, Să te sărut cu drag pe obrăjori Urechile frumoase să-ți alint.,.

FUNDULEA

Un.cii.e-J. Măzariche ?

MAZĂRICHE

. Aici \

FUNDULEA

- iScarpiaă-mă-n creștet, Măzăriche ! Unde-i domnișoara

Fir-de-păi-airjen ? • ■

FIR-DE-PĂIANJEN

AM !

FUNDULEA

Domnișoara Fir-de-păianjen, fii bună, domnișoară, ia-ți armele și.omoară bărzăunele ăla cu coapse roșii care stă pe scaietele de colo ; și adu-mi, bună domnișoară, sacul lui cu miere. Ai grijă, domnișoară, să nu■ te mfierbinți prea tare, domnișoară. Și, domnișoară, vezi nu ^are cumva să spargi sacul cu miere. N-aș vrea să te văd toată năclăită-n miere, domnișoară. Unde-i domnișoara Bob-de-muștar ?

BOB-DE-MUȘTAR

Aici! '

FUNDULEA

Dă-mi mînuța, domnișoară Bob-de-muștar. Te rog, lasă reverențele, bună domnișoară.

BOB-DE-MUȘTAR

Ce doriți ?

FUNDULEA

Nimic, domnișoară, nimic altceva decît s-o ajuți pe domnișoara Fir-de-păianjen să mă scarpine. Ar trebui să mă duc la bărbier, domnișoară ; mi se pare că mi-a crescut un păr nemaipomenit pe obraz. Sînt un măgar gingaș, dacă simt că mă mănîncă obrazul, trebuie neapărat să mă scarpin.

TITANIA ■ '■*'

Nu vrei s-auzi un cînt, iubitul meu ?

FUNDULEA ' " "

Am o ureche grozavă ! Poruncește s-aducă vătraiul și cheia!

.
TITANIA \ ■■ < *

Iubitul meu, n-ai vrea să guști ceva %

FUNDULEA ' **

La drept vorbind, nu mi-ar strica un tain de ovăz: Niște ovăz uscat ar fi pe cinste. Ba, parcă aș avea poftă de

îîn Un fin bun, înmiresmat, ce poate fi mai bu» pe lume ?

,
TITANIA

Sau aș trimite-o zîna să-ți **adueă** Alune din cămara veveriței.

FUNDULEA

'Aș mânca mai degrabă un pumn de mazăre. Dar lasă, **fiu** vreau să vă mai supăr. Simt că am o expoziție grozavă **fee sonm**.

TITANIA

O. dormi, iar eu în brațe te cuprind. Plecați voi, 2Îne,-n cele patru vînturi!

(Zînele ies.)

Așa precum zoreaua-mbrățișează Frumosul caprifoi ; și tot astfel Cum iedera-mpresoară trunchiul aspru Al ulmului ! O, cît îmi ești de drag ! (Adorm amîndoi. Intră Puck.)

OBERON (arătîndu-se)

Puck ! Bun venit! Văzut-ai ce se-ntîmplă ?

Mi-e totuși milă de sminteala ei;

Mai adineauri, întîlnind-o-n codru

În vreme ce-aduna miresme dulci

Să i le dea scîrbavniceii dihăanii,

Eu am muștrat-o-amarnic, am certat-o,

I-mpodobise tîmplele păroase

Cu o cunună de suave flori,

Iar globii grei de rouă ce, adesea,

Ca niște perle se rotesc pe. frunze,

Păreau, sub geana florilor culese,

Că-s lacrimi de durere și rușine. Și după ce am dojenit-o aspru, Iar ea, umilă, m-a rugat s-o

iert, Eu i-am cerut copilul. De îndată Ea mi l-a dat și, însoțit de zîne, L-am și trimis în țara

mea vrăjită. Acum, că am învins, voi risipi Această pîclă ce-i cuprinse ochii. Puck, scoate

căpățîna fermecată De pe grumajii-acestui biet cîrpaci. Iar mîine, cînd se va trezi din somn, Să

poată să se-ntoarcă la Atena Și toate aceste întîmplări să-i pară Doar amăgirea unor visuri

rele... Dar s-o tămăduim întîi pe ea :

Fii din nou precum erai, Vezi din nou precum vedeai, A Dianei floare blîndă Floarea lui Amor

să-nfrîngă Trezește-te din somn, iubita mea !

TITANIA

Năpraznic vis, iubite ! Se făcea Că îndrăgisem un măgar urît,..

OBERON Da, uite-l ! Doarme !

TITANIA

Ce s-a petrecut ? Cît e de hîd ! Mi-e silă să-l privesc]

OBERON

Tăcere ! Puck, ia-i capul de asin»;; Să-nceap-acum aș vrea un cîntec lin Și somnul să-i

cuprindă pe cei cinei.-;

Tu, muzică, un solm adînc s-aduci !

|PUCK

(La| Fundulea)

s Na-ți capul tont £ ochii tăi năuci,»

|BERON

Cîntați ! Te rog dî-mi mîna, draga mea ! Pămîntul adormit vom legăna ; Prieteni buni de-
pururea vom sta. Și mîine, cînd urc-va-n tîia stea, La nunta lui Thețeus vom juca, Menind de
bine slminția sa. Perechilor acestor vom da faeî sfințit, gonind ursita rea.

{Ies;

|PUCK

Să-î dăȘi zor ; auzi, ne-mbie

Cîntu-ifelt de ciocîrlie.

s

|BERON

Hai, urșia-vom în tăcere Umbra Shopții care piere ; Iute, înfrecînd în zbor Globul lunii
călător.

s,

■ȘTANIA

Hai în |bor întraripat.

Și să-reg spui cum s-a-ntîmppf.

C-am cârmit pînă spre zori j

PrintreSbieții muiitori.

Răsună corni înăwntni. Intră Theseu. Hepatita,. ■ ■

;Epe| și *alaiul.*)

THESEU

Găsiți^mi de îndată pădurarul,

Că vremea rugii noastre s-a sfîrsit.

Și-acum, în pragul zorilor, iubito,

S-auzi cum cîntă-n cor ogarii mei.

Lăsați-i slobozi și-i goniți pe vale,

Către apus ; găsiți-mi pădurarul.

Hai, doamna mea, din vîrfu-acelui munte

Să ascultăm ce dulce se-ntretaie

Lătrat de cîini și-al lui ecou prelung. :

HIPOLITA

Eram cîndva cu Hercules și Cadmus ;"" Prin codrii Cretei hăituia un urs Cu cîini spartani.

N-am auzit nicicînd O goană-atît de voinicească. Rîul, Pădurea, cerul larg, întreg întinsul

■ " << Păreau că scot un singur strigăt. Larma Era nespus de dulce, ca un cîntec, N-am auzit un tunet mai suav.

THESEU

Ogarii mei se trag din neam spartan,

Cu botul larg, bălțați și dăpăugi,

Ce mătură cu-a lor ureche rouă,

Genunchi aduși și gușă ca de taur,

Aleargă-ncet, dar latră ca un clopot.

Toți într-oîaltă. N-a sunat nicicînd

în Creta, în Tesalia, în Sparta,

Lătrat mai viu ca sunetul de corn.

Ai să-i auzi... Dar, stai ! Ce nimfe-s astea %

EGEU

Stăpîne, fiica mea aicea doarme ; Aici, Lysander... și Demetrius...

(Coi

Helena, fata lui Nedar, Helena...

Mă mir grozav să-i văd aci.-mpreună !

THESEU

Desigur-, s-au sculat de dimineată Ca să cinstească ziua de Armindeni; Și, auzind de planurile noastre,

Venit-au nunta să ne-o împodobească., Egeus, spune : nu e astăzi ziua în care fiica ta va trebui • Să spună ce-a ales 7

EGEU

Ba da, stăptne.

THESEU

at'u-i vor trezi cu larma lor ! ■ni și strigăte înăuntru, Demetrius, Lysander, mia si Helena se trezesc și se scoală în picioare.,)

¹ Al

Valentin Valentin

THESEU

De mult trecut-a Sfîntul Valentin ; ' De-abia acum încep aceste păsări Să-și caute pereche-aici, în codru * %

LYSA.NDER

liniare, doamne ! (El « top ceilalți cad în genunchi dinaintea lui Ttieseuj

, THESEU

Nu, nu-ngenuncheați ! Ș* ;im că voi vă dușmăniți de moarte ;

•adiția populară engleză — după care, de Sfintuî fuare) păsările încep să se împerecheze. SKntul toarea tinerilor și a tineielor fete din Anglia.

Cum pogorît-a peste lume pacea Pe care pizma o urăște-atîț ? De ură nicidecum nu s-a temut ?

LYSANDER

Stau încă-n ceasul cel nehotărît, în cumpăna de vis Și de trezie... Dar nu știu toate cum au fost să fie. Și nu-nțeleg cum am ajuns aci. Cred că... (și nu vreau să ascund nimic) Mi-aduc aminte... Da ! așa-i, știu bine; Cu Hermia venisem ; gîndul nostru Era să părăsim Atena, unde Primejdiile legii ne pîndeau.

EGEU

Destul ! Destul ! Stăpîne,-ai priceput :

Chem legea, legea împotriva lui !

Demetrius, auzi ? Au plănuît

Să jefuiască drepturile noastre :

Să-ți fure ție soața, iară mie

Să-mi fure ascultarea ei supusă.

Răspunsul ei că vrea să-ți fie soață,

DEMETRIUS

Stăpîne bun, Helena cea frumoasa îmi dete planu-acesta în vileag : Că ei vor să se-ascundă-aci, în codru. Eu, mînios i-am urmații,;. Helena,, Minată de iubire, m-a urmat. Dar nu știu ce puteri necunoscute Topit-au precum neaua-n primăvară Iubirea pentru Hermia, ce-ndată Mi s-a părut o ștersă amintire A unei jucării ce rnă-neînta In zilele copilăriei mele.

Și-ntreaga mea iubire și credință, S-a-ntors către Helena. Numai ea îmi mîngîie privirea... Cu Helena M-am logodit cînd nici n-o cunoșteam Pe Hermiâ. Apoi, orbit de friguri, Mi s-a părut că frumusețea ei îmi face silă. — Acum sînt sănătos : . . . O vreau, mi-e dragă, jur să-i fiu pe veci Statornic în iubirea mea curată.

THESEU

Preaf ericită-i întîmplarea-aceasta ! Vom asculta altcînd istorisirea. Egeu, voinței noastre te supune : în templu, deci, alătura de noi, Perechile acestea pe vecie . • <

Se vor uni. Rămîne vînătoarea Pe altă dată : soarele e sus. La drum, către Atena : trei perechi Se vor supune datinei străvechi. Să mergem, Hipolita !

(Ies Theseu, Hipolita, Egeu șfalaiul.)

DEMETRIUS ■

Tot ce-a trecut e-așa nelămurit Precum un munte mic, pierdut în neguri.'

HERMIA

Iar mie-mi pare că mă uit cruciș Și orice lucru-l văd de două ori.

HELENA

La fel și eu : Demetrius îmi pare ...■....., Un giuvaer care-i al meu pe veci Și, în același timp* nu e al meu.

DEMETRIUS

Ce credeți ? Ne-am trezit ? Precît îmi pare E totul încă vis. N-a fost aici Chiar ducele și n-a spus să-l urmăim ?

Ba da ; și tata.

HERMIA

HELENA Da, și Hipolita,

LYSANDER

Ne-a dat poruncă să venim la templu;

DEMETRIUS

Deci, ne-am trezit, în urma lor să mergem,' Pe drum vom povesti ce am visat.

(ies.)

FUNDULEA (Trezindu-se.)

Ciad îmi vine rîndul, strigați-mă și eu o să răspund. Trebuie să spun : „Pyram cel prea frumos"... Hei! N-auziți ? Gutuie ! Flaut, cîrpaciule de foaie ! Botîșor ! Hei,

iărarole ! Subțirelule ! Ei, fir-ar să fie ! Au șters-o și l-au lăsat dormind. Am avut un vis... nici nu-i trece liva prin cap ce vis am avut ! Se făcea că eram... dar cine poate spune ce eram ?

Parcă aveam... dar cine e-n stare să știe ce aveam ? Parcă eram, parcă aveam... omul nu-i decît un nebun în haine de paie, dacă se-apucă să spună ce era în vis. Ochiul omului n-a auzit

niciodată, urechea n-a văzut. Mîna nu poate să guste, și nici inima să găsească vorbe pentru a povesti ce era visul ăsta al leu. Merg să-l caut pe Gutuie, să-l pun să scrie o baladă pspre visul meu. O să-i ?dcă *Visul lui Fundulea*, fiindcă e im vis fără fund. S-o cînt la sfîrșitul sfîrșitului la pi€ în fața ducelui. Sau poate, ca să fie și mai duios, s-o cî la moartea Thisbeei

(Iese.)

SCENA 2-

Atena : In casa lui Gutuie. Intră Gutuie. Flaut Bo-tișor și Subțirelu.

GUTUIE , Ați trimis pe cineva acasă la Fundulea ? N-a venit înel

SUBȚIRELU

Nu se știe încă nimic. Fără doar și poate, duhurile Î-; trimis departe de-aei.

FLAUT

Dacă nu vine, piesa s-a dus. Nu se mîi poate juca. Ni

așa ?

GUTUIE

Nu, sigur că nu. Unde mai găsești în Atena pe alteine^ în stare să-l joace pe Pyramus ca el ?

FLAUT

Aia e ! E cel mai mare talent dintre toți meșteșuga^ din. Atena.

GUTUIE

Și ce înfățișare frumoasă, un adevărat amant, o voi minunată !

FLAUT

Nu, nu-i frumos să spui așa ; spune că era Un a< mant... Un amant e, Doamne ferește, lucru de rușine.

(Intră BHndu.)

BLINDU

jVfoștere, ducele se-ntoarce de la templu. Odată cu el au i făcut nunta încă vreo doi sau trei domni,, pacă am fi t piesa, ne-am fi pricopsit.

FLAUT

O, bietul Fundulea î Ar fi avut parte de cîte doi bănuți L zi, cit i-ar fi fost viața de lungă. N-ar fi trebuit să piardă bcazia aste : cîte doi bănuți pe zi ! Uite, pun capul că du-Lje i-ar fi dat cîte doi bănuți pe zi dacă-î vedea jucîndu-î te Pyram... Doi bănuți pe zi, numai pentru rolul lui

(Intră Fundulea,)

FUNDULEA

Unde sînteți, flăcăi ? Oameni, buni, unde sînteți V GUTUIE

Fundulea / O, zi minunată ! Zi cu noroc !

FUNDULEA

' Meșteri buni, am să vă povestesc niște minunății, că» acă vă spun, înseamnă că sînt un atenian adevărat. Deși lu v-aș-spune decît adevărul adevărat, așa cum s-a petecul»

GUTUIE , Haide, spune, dragă Fundulea !

FUNDULEA

Nici gînd ! Tot ce vă pot- spune e că ducele a prînzit, țineți-vă costumele I Luați-vă băieri bune pentru - bărbi

¹ Ironie la adresa lui Preston, autorul piesei *Cambyse*. Jucînd ¹ fața iSizabethei un rol din tragedia *Dîdona* de Nash, regina l-a Plătît cu o pensie anuală de douăzeci de lire sterline, ceea ca 'eo.es la o sumă de un șiling pe zi **84.**

și panglici noi la tîrlici. Să n|e dăm întîlnire la palat. FieesjH să-și mai arunce ochii o d^tă pe rol. Pentru că, la urni urmei, piesa noastră o să iie aleasă dintre toate. Oricui» Thisbea să aibă rufărie curată pe ea. Leul, nu cumva săJ roadă unghiile, care trebuie să arate ca niște gheare. M vedeți, nu care cumva să mâncați ceapă sau usturoi, fiindj răsuflarea trebuie să ne miroasă frumos. Și atunci, nu îd cape vorbă, o să-i auzim : ,|,Ce frumoasă comedie !". Gatî Acum, ajunge ! Să mergem \! Hai ! Să mergem ! .

(Ilese.)

ACTUL V

SCENA 1

Atena, Palatul lui Theseu. Intră Theseu, Hipolita,, Philostrate, nobili și alai,

HIPOLITA

Ciudate lucruri, dragul meu Theseu, Istorisit-au tinerii aceștia.

THESEU

Dar nu știu cât or fi de-adevărate. Nu cred în basmele străvechi cu zîne : Că doar îndrăgostiții și nebunii, Cu mințile mereu îrifierbîntate. Văd năluciri pe care nicidecum Nu le-nțelege dreapta judecată. Lunatecul, poetu',-ndrăgostitul, Sînt întraparea-nchipuiii- goale. Zărește unul demoni fără număr, Cîți iadul însuși n-ar putea cuprinde; Acesta e nebunul. Celălalt, îndrăgostitul mistuit de dor, Pe fruntea arăpoaicei deslușește Întreaga frumusețe a Helenei. Poetu',-n minunata lui beție, Pămînt și cer cuprinde-ritr-o privire,

m

Și-aceior lucruri veșnic neștiute, Cu pana le dă trup și-nfățișare ; Nălucii plămădite din văzduh, El poate să îi dea sălaș și nume. Acesta-i meșteșugu-nehipuirii : Cumva dacă scornește-o bucurie, Ea naște și un sol care s-o poarte. Sau, dacă-n beznă spaima se năzare, Tufișurile le prefăc-n fiare.

HIPOLITA

Dar ce spun ei că au pățit az-noapte. Și preschimbarea cugetelor lor Nu par a fi deșarte-nchipuiri, Mărturisind un dram de adevăr,

Ciudat, ce-i drept, ciudat din cale-afară.

THESEU

Vin mirii sprinteni, plini de voioșie ! (*Int'ră Lysander, Demetrius, Hermia și Helena.*) Prieteni, zile lungi de fericire Să însoțească mimile voastre !

LYSANDER

Și vouă, fericire înmiită

La drum, la prînz, precum și-n așternut

THESEU

Aș vrea să știu acum ce măști, ce jocuri Vor umple veacu-acesta de trei ceasuri Ce ne desparte cina de culcare. Deci, unde e maestrul de petreceri ? Ce jocuri pregătite-s ? Nu-i vreo piesă Să ușureze chinul ăstui ceas ? Să vină Philostrate!

PHILOSTRAT

Aici.sînt, doamne !

THESEU

Cu" ce petreceri vrei să ne desfeți ? Ce piesă ai ? Ce cînt ? Cum să-nșelăra Greoiul timp, altfel decît cu jocuri ?

PHILOSTRAT

Aicea toate sînt înșiruite. Alege cum ți-e voia, preaînalte !

(*Ii dă o hîrtie.*)

THESEU (*cîtește*)

Văd „Lupta cu centaurii, cîntată De-un eunuc atenian, la harfă". Nu, asta nu ! I-am spus-o dragei mele Spre slava lui.Heracle, ruda mea. „Răscoala cetei de bacante bete Ce-au sfișiat pe cîntărețul trac". Povestea asta-i veche ; -am auzit-o Cînd m-am întors biruitor din Teba. Apoi : „Al celor nouă muze bocet Plîngînd Știința moartă-n sărăcie" K Pesemne, o satiră mușcătoare ; Defel nu-i potrivită la o nuntă. „Povestea scurtă, plecticoasă foarte A lui Pyram și Thisbe, draga lui. O comedie tristă peste poate !". Cum ? Trist și comic ? Scurt și plecticos ? Sau gheață caldă și zăpadă neagră... Cum să-mpăcăm aceste ne-nțelegeri ?

¹ Aluzie !a un poem al lui Edmund Spenser, mort în mizerie (1552—1598).

PHILOSTRAT

£ lungă doar de cîteva cuvinte, E cea mai scurtă piesă ce-o cunosc. Dar chiar și-așa-i prea lungă, **plectico** Nici un cuvînt nu e la locul **lui**, Nici un actor în rol. De ce e tristă ? Fiindcă, la sfîrșit, Pyram se-omoară. Mărturisesc că am vărsat și lacrimi Cînd am văzut-o ; lacrimi din acelea Ce numai veselia le stîrriește.

THESEU

Și **cine-o** joacă ?

PHILOSTRAT

Meșteșugari cu mina grea și aspră. **Ce niciodată** pînă-n clipa asta Nu și-au muncit cu-astfel de lucruri
a S-au hotărît acum să-și chinuiască **Nevolnica** lor ținare de minte Cu piesa-aceasta,-n cinstea nunții
voas

THESEU 3-o ascultăm.

PHILOSTRAT

Mai taine nu, stăpîne. **Nu-i** vrednică **de** voi. Am ascultat-o. Și nu-i nimic de soi în toată piesa. Sau
poate că simți-veți bucurie Văzînd cum se trudesce și cum asuda Voind să **vă slujească**.

THESEU

" • • • • Foarte bine :

Tot ce se naște dmtr-un **gmd** curat

re.

E **vrednic** doar de laudă. Chemați-i ! Voi, doamnelor, poftiți la locul vostru. (*Iese Philostrate*)

HIPOLITA

Nu-rni place să văd chinul stîngăciei, Nici gîndul bun murind la datorie.

THESEU

O, draga mea, nu vei vedea acestea !

HIPOLITA N-a spus că sînt nepricepuți cu totul ?

THESEU

Vom fi cu-atît mai darnici, răsplătîndu-|₈

De vreme ce ei nu ne dau nimic.

Ne-om desfăta-ncercînd să deslușim ■ .,

Tot ceea ce ascunde-a lor greșeală.

Să prețuim doar gîndul lor curat, : ■ ■;•«

Nu și-mplinirea lui, stîngace poate. ■

Mă-ntîmpinau în drumurile mele

Tot cărturari de seamă ce voiau

Să mi se-nchine cu alese vorbe

Pe care îndelung le cumpăneau ;

Dar îi vedeam pălînd și tremurînd,

Cu limba-mpleticită-n miezul vorbei, .:

Cu glasul migălit, tăiat de spaimă, =•:

Și, pîn' la urmă, amuțind de tot, • ■ ■:

Lăsînd urarea nerostită. însă

Tăcerea lor era mai grăitoare,

Și deslușeam în stînjeneala lor

Mai mult decît în glasul sunător,

Obişnuit cu vorbe lustruite.

ii

Iubirea.mută-mi Spune mult mai tnulî Decît sporovăială : s-o ascult, (*Intră Philostrate*.)

PHILOSTRAT

Cu voia voastră, iată și Prologul ! (*Trîmbițe¹. Intră Prologul*)

PROLOGUL

„Vă stingherim, dar nu din răutate ; Să nu gîndiți că noi vă stingherim Din răutate ; vrem,
precît se poate» Doar meșteșugul să ni-l dovedim. Venit-am să v-aducem supărare, Și să vă
desfătăm n-avem de gînd, Deși am vrea. N-aducem desfătare, Și, dacă vă căiți așa curînd,
Actorii sînt atît de iscusiți, Că sigur vă vor,;spune tot ce știți".

THESEU

Cam otova grăit-a, fără noimă !

LYSANDER

A gonit prin prolog ca un arnlasar care nu știe să sd oprească. O învățătură, deci, stăpîne : nu e
de-ajuns să vorj

foești, trebuie să vorbești cu simțire.

HIPOLTTA

Adevărat, a vorbit așa cum cîntă din flaut un copil : scos sunete, dar nu și cîntece.

^s Unii comentatori cred că era obiceiul ca prologul să-și *tai* apariția în sunet de trîmbițe.

THESEU

Vorbirea lui era precum un lanț Din care nu lipsește nici o za, Dar toate sînt grozav de înelcitate. Al cui e rîndul ?

(Întră Pyram, Thisbe, Zidul, Luna și Leul, înfățișînd o pantomimă.)

PROLOGUL

„Cinstite fețe, poate vă mirați, Dar pîn' la urmă veți pricepe toate. Priviți : Pyram, vestit între bărbați, Și doamna Thisbea vor să vi se-arate. Iar omu-acesta. tămînjit cu var, E zidul ce-i desparte, zid hain. Printr-o spărtură-a lui, atîta doar, Cei doi își spun și dragoste și chin. Acesta, cu fanar și cu dulău Și cu tufișul de scaieți, e Luna ^f ; Cei doi se văd — și nu gîndesc la rău — La Ninus, la mormînt, întotdeauna. Dar fiara-aceasta, Leul pe-al său nume, Cînd Thisbea vine-n locul hotărît, O-nspăimîntă ; ea vâlul .și-a pierdut . Fugind, iar Leu-n bot l-a mursecat Și l-a mînjit cu sînge și cu spume. Sosi Pyram, mîndrețe de bărbat; Căttînd pe cea mai dragă de pe lume, Văzu doar vâlul ei însîngerat... Pe loc își dete moartea cu-a sa spadă, Cu spada sa, de sînge-nsetoșată.., Cînd Thisbea a ieșit din ascunziș, Astronomia populară a Evului Mediu susținea că în Lună &t\ trăi un om care duce în spate 6 crosnie de mărăcini. Omul dtflf Lună își lumina calea ca un felinar și era însoțit de un **cline** A smuls pumnalul lui Pyram, și-ndată În piept și-nfipse crîncenul tăiș... Dar Leu, Zid, Lună,-ndrăgostiți, vor spune Povestea lor în vorbe mult mai bune." *(Ies Prologul, Thisbe, Luna și Leul.)*

THESEU

Mă-ntreb, cum poate Leul să vorbească...

DEMETRIUS

Nu-i de mirare, stăpîne ; cum să nu vorbească un leu, cînd sînt atîția măgari care vorbesc ?

ZIDUL

„Se-ntîmplă ca-n povestea-aceasta-a lor,

■Să-nfățișez un zid, eu, Botșor.

Vă rog să credeți că-i adevărat :

Precît se spune,-aș fi ian zid crăpat.

Prin zidu-acesta, Thisbea și Pyram

își spun în taină dorul lor avan.

Deci varul, piatra.-această tencuială

Alungă iute orice bănuială

Precum că n-aș fi zid. Pe-aici, priviți»

Șoptesc cei doi sărmani îndrăgostiți". ■

THESEU Se poate aștepta cineva ca un pumn de var și o perucă]

d® eîțți să vorbească mai bine ?

DEMETRIUS

E zidul cel mai plin de duh pe care **l-am** auzit vreodatăJ

THESEU

" P3?ram se-apropie de zid ; tăcere ! *(între Pyram.)* ""

94

PYRAM

„O, noapte neagră ! Noapte de catran / O, noapte ce sosești cînd nu e zi ! O, noapte, noapte, vai, vai !

Eu, Pyranj, Mă tem că Thisbea nu va mai veni. Și tu, o, zid, o zidule prea bun ! Tu stai între ogorul

meu și-al lor ! Tu, zid, o, zid, o, zidule prea bun, Fă-mi loc ; te rog, privirea să-mi strecur !

(Zidul își resfiră degetele.)

O, zid ! De Zevs fii binecuvîntat !

Dar ce văd ? Văd că nu o văd deloc !

Zid ticălos și rău ! M-ai înșelat ! De-a pururi să n-ai parte de noroc !"

THESEU

Mi se pare că zidul, fiind un zid simțitor, o să-l blesteme și el pe Pyram.

PYRAM

Nu, slăvite, n-o să facă una ca asta. „M-ai înșelat" e un semn pentru Thisbea că trebuie să se

arate și ea. O să vină și ea acum, și eu o s-o caut cu privirea prin spărtura zidului. O să vedeți

că totul o să se împlințe taman cum v-am spus eu. Uite-o că vine.

(*Intră Thisbe.*) ,

THISBE

;...; O, zid î Asculți ades al meu suspin, , ., ., Când mă despați de Pyram cel frumos ; Vrînd dorul meu cumplit să mi-l alin, Eu piatra rece ți-o sărut duios.

PYRAM ■

Se vede-un gîas ; ah .' cum aş vrea să pot Prin zid s-aud obrazul drag al ei ! O, Thisbea !
95

THISBE

Iubitul meu ! Tu ești, așa socot!

PYRAM

Da, da, iubitul tău : socoti ce vrei» • Ca și Limandru ¹, credincios sînt eu.

THISBE Eu, ca Helena, te-oi iubi mereu.

PYRAM

Saphal pe Procrus² n-o iubi atît.,

THISBE Precum Saphal lui Procrus eu îți sînt S

PYRAM Prin zid, o sărutare tu-mi vei da!

THISBE Sărut doar zidul, nu și gura ta.,⁷

PYRAM La Nenea la mormînt nu vrei să vii ?

THISBE

Spre moarte sau spre viață voi veni. ZIDUL

Eu. Zidul, am sîrșit ce-aveam de spus; Sîrșind, deci, zidul iată că s-a dus. (*Pyram, Thisbe și Zidul ies.*)

¹ Pronunțare greșită a numelui lui Leandru, tînăr grec din Afaydos, iubitul frumoasei Hero. Dragostea celor doi tineri a rama.¹} celebră prin puritatea ei. - .

¹ De fapt, Cephal și Procris. Legenda spune că Procris a fost ucisă din greșeală de soțul ei, Cephal care. de deznădejde. s~a sinucis

THESEU Iată, deci, că a căzut zidul care-i despărțea pe cei

■ vecini.

DEMETRIUS

Nu-i alt îeac, stăpîne ; așa se-ntîmplă cînd Zidurile trag cu urechea, dar nu spun nimănui nimic.

HIPOLITA

în viața mea n-am auzit o prostie mai grozavă ca piesa asta !

TliESEU

Cea mai bună din toate piesele acestea nu e decît a amăgire. Și cea mai proastă devine frumoasă, dacă o înfraTM

croșetează fantezia.

HIPOLITA

Atunci e nevoie de fantezia măriei-tale, nu de a lor»

THESEU

Dacă mi rie gîndim la ei mai frumos decît se gîndesc ei înșiși, putem să-i socotim niște oameni foarte cumsecade. Dat iată că vin două fiare nemaipomenite : o lună și un leu. (*intră Leul și Luna.*)

LEUL

Frumoase doamne, căroră vi-i frică Văzînd un șoricel pe dușumea ; Dar cînd veți auzi, la o adică, Un leu răcnind, mai rău veți tremura. Aflați, deci, că eu, Blîndu, un tîmplar, Nu sînt nici leu, nici doamnă leu măcar. Urs leu adevărat dac-aș fi fost, M-ar fi pînclit primejdii fără rost.

var»

THESEU O fiară foarte cumsecade, și cu un cuget cinstrE;

DEMETRIUS

E cel mai de treabă dobitoc dintre toate dobitoacele care le-am văzut vreodată.

LYSANDER

Dacă ar fi să-l judeci după vitejie, leul ăsta e vulp curată.

THESEU

Adevărat, și dacă i-ai pune în cumpănă înțelepciunea! ar fi o gîscă adevărată.

DEMETRIUS

Nu chiar așa, mărite ; fiindcă vitejia nu-i poate birui înțelepciunea, pe cîtă vreme o vulpe poate să biruie o gîscă,

THESEU

Sînt sigur că nici înțelepciunea nu-i biruie vitejia, fiindcă gîsca nu biruie o vulpe. Dar, ce mai

încoace și încolo ! Să-l lăsăm pe seama înțelepciunii lui, și s-ascultăm ce zice Luna.

LUNA Acest fanar e Luna-ncornorată

DEMETRIUS

Ar fi trebuit să-și poarte coarnele pe creștet. THESEU

Nu e Crai-nou. Coarnele nu se văd, pentru că sînt *asi* eunse în globul Lunii pline.

LUNA

Acest fanar e Luna-ncornorată,

Iar eu sînt omul ee trăiește-n Lună.

THESEU

Aceasta e cea mai mare greșeală din toate ; omul ar fi trebuit să stea în fanar. Altminteri, cum poate să fie omul din Lună ?

DEMETRIUS

Nu îndrăznește să intre înăuntru, din pricina luminării Nu vedeți că a și început să ardă ?

HI POLIȚA

Ne-am săturat de Luna asta ; tare aș vrea să se mat schimbe

THESEU

Judecînd după lumina slabă a minții sale, Luna asta <e gata să apună. Totuși, din bună creștere, din bună rînduială» S-așteptăm să-i vină vremea. - -

, LYSANDER ,

Spune mai departe, Lună !

LUNA

Tot ceea ce am să vă spun este că fanarul ăsta e Luna, eu sînt omul din Lună, asta e crosnia mea de mărăcini și

iulă'til e dulăul **meu**.

mărăcini și

DKAIKTRIOUS

'TUISBK **Mormîntul** Neniei... Unde-o fi Pyranî ?

Oooo !

(*leul raae ; Thisbe fuge.*)

m

Bine ai răgit, Leule !

DEMETRIUS

THISBE

Bine ai fugit, Thisbe !

HIPOLITA

Bine ai strălucit, Lună ! într-adevăr, Luna strălucește plină de bunăvoință...

(*Leul sfișie vâlul pe care l-a pierdut. Thisbe și iese.*)

THESEU

Bine ai sfișiat, Leule !

DEMETRIUS

'Acum vine Pyram;

LYSANDER

Și Leul s-a făcut nevăzut.

(*Intră PYRAM*)

O, Lună ! BHandă-i raza ta de soare ! îți mulțumesc pentru lumina-ți trează Dar darnica și dalba ta lucoare A fetei față mi-o înfățișează,.. Dar stai pe loc ! Ce nenoroc ! Văd vâlunșingerat.,7 Privire, vezi ? Și poți să crezi ? O, puică, ai plecat !

Sîngele tău ■ O, ceasul rău !

O as

în stare

Voi, ursitori, veniți V^v """"

Da, alergați |

Firu-mi tăiați. Striviți, zdrobiți, sfârșiți !

THESEU

+*

HiPOUTA

■ Mărturisesc că mi-e foarte milă de el

PYRAM

Lacrimi să cadă ! Te-mplîntă, spadă J In pieptu-mi, spada mea ! Aicea, poate, Inima bate... Să pier ; așa, așa... Am răposat Și am pîecat ; Mi-e sufletul în cer ; Gura să tacă, Tu, Lună, pleacă ! Deci. pier, pier, pier, pier, pier ! (*Moare, lese Luna.*)

DEMETEIUS

Ppate c-a vrut să zică „pierd” ; fiindcă de pierit nu știu dac-o pieri, dar de pierdut pierde sigur, că nu e, săracul» deloc în zar.

J.YSANDKR Care zar ? E mort de-a binelea, degeaba atîta zarvă !

k;

îoi.

THESEU

Dacă s-ar milostivi cineva de ei, ar putea sc|ate, pesemne, ceva din tot zarzavatul ăsta.

HIPOLITA

Cum de-a plecat Luna mai înainte ca Thisb găsit iubitul ?

THESEU

O să-l găsească la lumina stelelor. Uite-o că ^ine ; și odată cu plînsul ei se isprăvește și piesa. (*Intră Thisbe.*)

HIPOLITA

Mi se pare că n-o să aibă prea mult de plîns unui asemenea Pyram. Cred că ar fi bine să plîng t scurt.

să-și fi

ie urma mai pe

DEMETRIUS

Cine prețuiește mai mult : Pyram sau Thisbe | Pînă și o molie ar fi în stare să aplece balanța de partea u|uiia sau a altuia. Păzește-ne, Doamne, de un asemenea bălbat, dar ferește-ne și de o femeie ca asta !

LYSANDER L-a și zărit cu ochii ei frumoși.

DEMETRIUS

Acum va începe să se tînguie. O s-o auziți.

THISBE

Âi adormit ? Cum, âi murit ? Pyram, hai, te deșteaptă ! Nici un cuvînt ?

102

Mort !... Un mormînt Acuma, vai, te-așteaptă... Buze de crin. Nas de rubin, Obraz de peruzea, S-au dus, s-au dus ! Toate-au apus ! Ochi de topaz avea... Voi, trei surate * Cu mîini de lapte, Veniți, veniți în zbor ! Voi ați tăiat Cu-adevărat Un fir strălucitor.

Vorbă, te-oprește ! Spadă, lovește Și viața mea sfiși-o î Toiu-i sfîrșit, Thisbe-a murit... Adio — adio — adio J (*Moare.*)

TITESKU Luna și .Leul au rămas să îngroape morții.

DEMKTPJUS Și Zidul la fel.

FUIWULEA

in

7 Aluzie la cele trei Pa ' uanisuri!e din Berea coleie XVI și xvii oi-

■aș în nordul 'italiei, au "■pmâitfrm Amdia

THESEU

Nu, vă" rog, nu-i nevoie de nici un epilog. N vâ cereți iertare : cînd toți actorii sînt morți, să-î mai huiduiești. Adevărul e că dacă acel piesa l-ar fi jucat pe Pyram și s-ar fi spînzî gătoarea frumoasei Thisbe, ar fi fost o tragedi Și așa, nu-i vorbă, totul a fost foarte frumos : multă pricepere. Ei, acum să vă vedem dansul lăsați deoparte epilogul.

(Dans.)

Cu glas de fier sunat-a miezul nopți Voi, miri iubiți, vă duceți la culcare. Acum e ceasul sprintenelor

zîne. Mă tem că mîine vom dormi prea mîmpovărați de veghea-acestei nopți. Că păcăleala-aceasta grosolană Ne-a rătăcit pe lungul drum al nopții Deci, la culcare ! Două săptămîni Petrecerea aceasta o să ție Cu jocuri, cu cîntări, cu voioșie, *(Ies.)*

SCENA 2 '*Intră Puck.*

PUCK

Lupul urlă trist la Lună,

Rage Leul hămesit ; Truda zilei se răzbună

Pe plugarul adormit. Jarul pîlpîie abia ;

Cei ce dorm aud, departe Cum scîncește-o cucuvea

Â durere și a moarte.

trebuie să i-ai de ce re a scris it cu cin-ainunătă, i jucat cu rgamașc j

Sut,

Ceas de blestem și de groazl

Cînd strigoi din mormînt Nevăzuți se furișează,

Pe sub bezne, pe sub vînt,;; Iar noi, zîne ce-nsoțim

Carul palidei Hecate, Prin văzduhuri urmărim

Umbra miezului de noapte. Nici un șoarec n-o să strice Pacea ăstui cuib ferice; Am venit aici, cu drag, Să șterg colbul de pe prag. *(Intră Oberon, Titania și alaiul lor)*

OBERON Casa-aoeasta s-o-mpresoare

Dulcea, molcoma lumină Â văpăii care moare,

Licărirea ei blajină ; Ceata zînelor să salte

Sprintenă, cu pas ușor, Cum pe ramurile-nalte Saltă pasărea în zbor. Ascultați al meu cuvînt

Și-l cîntați, apoi, pe rînd.

TITANIA

Cîritul meu să-l îngînați

Cînd mai slab și cînd mal tare;

Pragului acesta-i dați Sfîntă binecuvîntare. *(Zînele cîntă și dansează.) **

După cît se pare, aici urmau două cuplete carg

OBERON

Pîn'ce zorii vor miji Prin palat vom hoinări. Și acestui pat de nuntă Vom ursi menire sfîntă. Ca întregă-a-lui rodire Să trăiască-n fericire. Cele trei perechi să-și fie Credincioase pe vecie.

Peste prunci să nu se-abată Pacostele niciodată : Bot de iepure, gît strîmb, Mîină-ntoarsă, trup scâlîmb, Semne ale piezii rele... Să-i ferim pe prunci de ele. Și-acum, zînelor, plecați : Rouă limpede-adunați. Și cu bobul ei curat Pace;-aduceti în palat. Iar șiăpînii s-aibă parte De mărire pîn'la moarte.

Hai, zburăți !

Nu mai stați î Și -n zori iarăși v-adunați.

(Ies Ohertm, TilnnUt și alaiul.)

PUCK

Umbre sîntem, umbre-abia ; De v-am supărat cumva, Socotiți că ați visat Tot ce v-arn înfățișat. Și~atuhci searbădă poveste . CV», în versiile-ile aceste,

106

Am istorisit-o-aci, ■.

C-a fost vis veți socoti.

Oameni buni, nu ne-osîndiți :

îngăduitori să fiți,

Că vom drege altădat'

Tot ce-acuma am stricat.

Și eu, Puck, cinstit vă spun : ; Dacă vom scăpa acum De sudălmi, fluierături, Vom aduce, iute, jur, Altceva mult mai frumos. Și Puck nu-i un mincinos... Tuturora noapte bună ; Dați-mi toți cîte o mîină Și prieteni buni vom fi... într-o altă bună zi, Voi plăti cum se cuvine Gînd-ul voitor de bine. *(Iese.)*

